

Title: Culturele Veranderingen in Nederland 1997

P 1417

**Steinmetz Archive
documentation set**

version 1.0

Netherlands Institute for Scientific Information Services

**Joan Muyskenweg 25
1096 CJ Amsterdam**

**P.O. Box 95 110
1090 HC Amsterdam**

**T +31 (0)20 462 8628
F +31 (0)20 668 5079
E info@niwi.knaw.nl
W www.niwi.knaw.nl**

CONTENTS

Report

Oral questionnaire

Written questionnaire

Appendix Oral

Rapport

Onderzoeksverantwoording

Culturele Veranderingen in Nederland 1997

Leo Grosze Nipper

A2442/2443 | juli 1998

De gehele rapportage is openbaar en voor belangstellenden op te vragen bij het Sociaal en Cultureel Planbureau te Den Haag of in te zien bij het Steinmetz Archief (ondergebracht bij het Nederlands Instituut voor Wetenschappelijke Informatiediensten - NIWI - van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen - KNAW - te Amsterdam).

Alle in dit document vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk. Publicatie en inzage aan derden, geheel of gedeeltelijk, is zonder toestemming van het NIPO beslist niet toegestaan.

© NIPO Amsterdam | ISO 9001_rapned.dot

Inhoud

	Inleiding	1
1	Steekproef	3
1.1	Steekproeftrekking op basis van woningvoorraad	3
1.1.1	Bron voor steekproeftrekking is het Postcodebestand	7
1.1.2	Jaarlijkse Bruto-steekproef van 300.000 woningadressen	7
1.1.3	Trekkingsmethode Bruto-steekproef	7
1.1.4	Omvang en type Bruto-steekproef CUL97	8
1.1.5	Trekkingsmethode Bruto-clustersteekproef CUL97	8
1.1.6	Selectie van de gemeenten	9
1.1.7	Selectie van de startadressen	10
1.1.8	Bepalen van de subclusters	11
1.1.9	Selectie van enquêteurs	11
1.2	Steekproefbewaking	12
1.3	Binnenkomst controle veldwerk	13
1.4	Steekproefresultaat	14
1.4.1	Aantal subclusters	14
1.4.2	Respons op basis van subclusters	15
1.4.3	Respons verhogende maatregelen	16
1.4.4	Aantal woningcontacten	17
1.4.5	Respons op woningniveau	18
1.4.6	Respons op celniveau binnen provincie naar gemeentegrootte	20
1.4.7	Representativiteit van de netto-steekproef	24
2	Enquêteur instructies	26
2.1	Waar en wanneer zijn instructies gehouden	26
2.2	Inhoud van de instructies	26
3	Aanpak van het onderzoek	27
3.1	Methode van onderzoek	27
3.2	Aantal opdrachten per interview(st)er	27
3.3	Hoe worden de contacten gerealiseerd?	28
4	Selectie van de respondent(en)	31
4.1	Registratie samenstelling van het huishouden	31
4.2	Selectie respondent(en): eerste/tweede persoon	31
4.3	Resultaat selectie: sexe en leeftijd respondenten	32
4.4	Begin- en eindtijden mondelinge (CAPI-)vraaggesprek	38
4.5	Oordeel mondelinge (CAPI-)gesprek	39
5	Het schriftelijke vragendeel (selfcompletion)	43
5.1	Introductie van de schriftelijke vragenlijst	43
5.2	Incentive voor invullen schriftelijk deel	43

5.3	Ophalen schriftelijke vragenlijst	43
5.4	Respons schriftelijke vragenlijst	44
6	Dataprocessing	45
7	Levering van de resultaten	46
	Bijlagen	
1	Omslagformulieren	
2	Schriftelijke instructie	
3	Tabellendeel	
	<i>Inhoud figuren en tabellen</i>	
1	Aandelen woningvoorraad 1997 in het Noorden	3
2	Aandelen woningvoorraad 1997 in het Oosten	4
3	Aandelen woningvoorraad 1997 in het Westen	5
4	Aandelen woningvoorraad 1997 in het Zuiden	6
5	Selectie van gemeenten in de steekproef voor Culturele Veranderingen in Nederland	9
6	Opbouw minimum-opdracht in een getrokken gemeente	11
7	Culturele veranderingen in Nederland - verloop veldwerk 1997	12
8	Steekproefresultaat CUL97	14
9	Respons-percentage 1997 op basis van benaderde subclusters	15
10	Contacten in 1997 per woning	17
11	(Non) respons 1997 bij woningen met één geregistreerd bezoek	18
12	(Non) respons 1997 bij woningen met twee geregistreerde bezoeken	18
13	(Non) respons 1997 bij woningen met drie geregistreerde bezoeken	18
14	Respons 1997 op woningniveau	19
15	Respons verloop woningcontacten in 1997	19
16	Respons 1997 in het Noorden	20
17	Respons 1997 in het Oosten	21
18	Respons 1997 in het Westen	22
19	Respons 1997 in het Zuiden	23
20	Vertegenwoordiging Hoofdgroepen MOSAIC* (non) respons 1997	24
21	Respons 1997 * Hoofdgroepen MOSAIC	25
22	Contactverslag	29
23	Verdeling naar mannen en vrouwen van 16 jaar en ouder	32
24	Verdeling naar leeftijd vanaf 16 jaar	33
25	Verdeling naar gezinsgrootte	34
26	Huishoudens naar gezinsfase	35
27	Verdeling naar leeftijd thuiswonende kinderen	36
28	Verdeling gezinnen naar positie in gezin	36
29	Verdeling naar leeftijd gezinshoofden	37
30	Begin- en eindtijden mondelinge (CAPI-)gesprekken in 1997	38
31	Oordeel over duur vraaggesprek in 1997	39
32	Oordeel interview(st)ers over duur vraaggesprek in 1997 * tijdsduur gesprekken	39

33	<i>Oordeel respondenten over duur vraagesprek in 1997 * tijdsduur gesprekken</i>	40
34	<i>Oordeel interview(st)ers over moeilijkheidsgraad</i>	40
35	<i>Oordeel interview(st)ers over moeilijkheidsgraad * tijdsduur gesprekken in 1997</i>	41
36	<i>Oordeel interview(st)ers over moeilijkheidsgraad * leeftijd ondervraagden in 1997</i>	41
37	<i>Oordeel interview(st)ers over moeilijkheidsgraad * opleidingsniveau in 1997</i>	42
38	<i>In welke mate als interessant ervaren in 1997</i>	42
39	<i>Respons schriftelijke vragenlijsten in 1997 per provincie</i>	44

Inleiding

In dit veldwerkverslag wordt een beschrijving gegeven van opzet, procedures en uitvoering van het veldwerk voor het onderzoek:

Het project Culturele Veranderingen in Nederland

dat sinds 1975 door NIPO, het marktonderzoeksinstituut wordt uitgevoerd (met uitzondering van het jaar 1978) in opdracht van het Sociaal en Cultureel Planbureau te Rijswijk. Aanvankelijk werden deze peilingen eens per twee jaar uitgevoerd (sinds 1975 in alle oneven jaren tot en met 1991) waarna met ingang van 1992 jaarlijkse peilingen volgden. In dit rapport wordt verslag gedaan over de peiling in 1997.

Doelgroep van deze peilingen is de Nederlands sprekende bevolking van 16 jaar en ouder. In elke peiling dienen ca. 2000 interviews gerealiseerd te worden via een representatieve, landelijk gespreide getrapte adressensteekproef op basis van provincie en gemeentegrootte.

Om een representatieve doorsnee van de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder te bereiken met de juiste proportionele verdeling van mannen en vrouwen vanaf 16 jaar in alle leeftijdssegmenten, wordt aan de hand van de samenstelling van het huishouden aan de ingeschakelde NIPO interview(st)ers een strikte instructie meegegeven welke persoon in eerste instantie moet worden ondervraagd.

In bepaalde meer-persoons huishoudens wordt via een voorgeschreven random keuze-procedure eveneens een tweede persoon voor een vraaggesprek geselecteerd. De conform deze procedures geselecteerde personen worden *NIET* gesubstitueerd!

Het vraaggesprek bestaat traditioneel uit drie gedeelten:

- *Bepaling samenstelling huishouden en selectie respondent(en)*
- *Mondeling (face-to-face) interview*
- *Schriftelijk (drop-off) interview*

Het mondelinge interview wordt jaarlijks samengesteld met behulp van standaard vraagvariabelen die via longitudinale vergelijkingen vanaf 1975 een continu tijdsbeeld opleveren van de sociale en culturele opinies en attitudes binnen de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder. Resultaten worden gepubliceerd in het Sociaal en Cultureel Rapport.

In het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland 1997 werden als experiment 527 face-to-face gesprekken uitgevoerd met behulp van computergestuurde vragenlijsten (CAPI). Over de effecten hiervan ten opzichte van interviewen op papier (PAPI) werd door NIPO, het marktonderzoeksinstituut in maart 1998 gerapporteerd aan het Sociaal en Cultureel Planbureau.

In het schriftelijke drop-off deel, dat door de betreffende respondenten zelf wordt ingevuld (*self-completion*), wordt vanaf 1987 in bepaalde jaren het internationale ISSP vragenblok opgenomen. De gegevens en documentatie van de ISSP-onderzoeken 1985-1992 zijn op CD-ROM uitgegeven door het Zentralarchiv für Empirische Sozialforschung an der Universität zu Köln.

In het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland 1997 werd in het schriftelijk deel het internationale ISSP vragenblok over arbeidsoriëntaties opgenomen dat voor een groot deel al eerder (in 1989) als schriftelijk onderzoekdeel is uitgevoerd.

1 Steekproef

1.1 Steekproeftrekking op basis van woningvoorraad

Door NIPO, het marktonderzoeksinstituut wordt jaarlijks een getrapte steekproef samengesteld (provincie x gemeentegrootte) op basis van de proportionele aandelen in de Nederlandse woningvoorraad van alle Nederlandse gemeenten conform opgave van het CBS in oktober van elk jaar voorafgaande aan het jaar waarin het onderzoek Culturele veranderingen in Nederland wordt uitgevoerd. Dus voor het onderzoek in 1997 wordt een steekproef getrokken op basis van de geregistreerde woningvoorraad in 1996. Het criterium voor een woning is niet een huis maar een deurbel, d.w.z. een huis met drie zelfstandig bewoonde etages zijn drie woningen. Winkels, kantoren, bedrijven e.d. zijn géén woningen. In onderstaande tabellen zijn deze proportionele aandelen per district in de eerste kolom weergegeven en in de tweede kolom het op basis daarvan berekende aandeel in het totaal te realiseren aantal interviews voor het onderzoek Culturele veranderingen in Nederland 1997 (n=2000 inclusief tweede gesprekken).

1 | Aandelen woningvoorraad 1997 in het Noorden

	Relatief aandeel woningen %	Aantal te realiseren interviews abs.
Groningen:		
100.000-400.000 inwoners	1,30	26
20.000- 50.000	0,85	17
10.000- 20.000	1,45	29
5.000- 10.000	0,20	4
Totaal Groningen	3,80	76
Friesland:		
50.000-100.000	1,00	20
20.000- 50.000	1,75	35
10.000- 20.000	1,00	20
5.000- 10.000	0,20	4
<5.000	0,05	1
Totaal Friesland	4,00	80
Drenthe:		
50.000-100.000	1,00	20
20.000- 50.000	0,45	9
10.000- 20.000	0,65	13
5.000- 10.000	0,65	13
<5.000	0,15	3
Totaal Drenthe	2,90	58
Totaal Noorden	10,70	214

2 | Aandelen woningvoorraad 1997 in het Oosten

	Relatief aandeel woningen	Aantal te realiseren interviews
	%	abs.
Overijssel:		
100.000-400.000	1,65	33
50.000-100.000	1,40	28
20.000- 50.000	1,75	35
10.000- 20.000	0,95	19
5.000- 10.000	0,60	12
<5.000	0,05	1
Totaal Overijssel	6,40	128
Flevoland:		
100.000-400.000	0,70	14
50.000-100.000	0,40	8
20.000- 50.000	0,40	8
10.000- 20.000	0,15	3
Totaal Flevoland	1,65	33
Gelderland:		
100.000-400.000	2,90	58
50.000-100.000	0,60	12
20.000- 50.000	4,35	87
10.000- 20.000	2,45	49
5.000- 10.000	0,85	17
<5.000	0,20	4
Totaal Gelderland	11,35	227
Totaal Oosten	19,40	388

3 | Aandelen woningvoorraad 1997 in het Westen

	Relatief aandeel woningen	Aantal te realiseren interviews
	%	abs.
Utrecht:		
100.000-400.000	2,30	46
50.000-100.000	1,10	22
20.000- 50.000	1,95	39
10.000- 20.000	0,85	17
5.000- 10.000	0,50	10
Totaal Utrecht	6,70	134
Noord-Holland:		
>400.000	5,70	114
100.000-400.000	2,55	51
50.000-100.000	3,40	68
20.000- 50.000	2,35	47
10.000- 20.000	2,10	42
5.000- 10.000	0,85	17
<5.000	0,05	1
Totaal Noord-Holland	17,0	340
Zuid-Holland:		
>400.000	7,70	154
100.000-400.000	2,25	45
50.000-100.000	3,45	69
20.000- 50.000	4,60	92
10.000- 20.000	3,30	66
5.000- 10.000	0,95	19
<5.000	0,05	1
Totaal Zuid-Holland	22,3	446
Totaal Westen	46,0	920

4 | Aandelen woningvoorraad 1997 in het Zuiden

	Relatief aandeel woningen	Aantal te realiseren interviews
	%	abs.
Zeeland:		
20.000-50.000	1,45	29
10.000-20.000	0,50	10
5.000-10.000	0,40	8
<5.000	0,15	3
Totaal Zeeland	2,50	50
Noord-Brabant:		
100.000-400.000	4,20	84
50.000-100.000	1,65	33
20.000- 50.000	3,75	75
10.000- 20.000	3,00	60
5.000- 10.000	1,30	26
<5.000	0,25	5
Totaal Noord-Brabant	14,15	283
Limburg:		
100.000-400.000	0,80	16
50.000-100.000	1,45	29
20.000- 50.000	2,10	42
10.000- 20.000	2,15	43
5.000- 10.000	0,70	14
<5.000	0,05	1
Totaal Limburg	7,25	145
Totaal Zuiden	23,9	478
Totaal Nederland		
Woningvoorraad: 6.279.803	100,0	2.000

1.1.1 Bron voor steekproeftrekking is het Postcodebestand

Voor trekking van de woningadressen wordt door het NIPO gebruik gemaakt van het Postcodebestand. Het totale aantal adressen bedraagt ca. 7,7 miljoen. De adressen in het Postcodebestand vertegenwoordigen niet alleen woningen, maar ook bedrijven, (semi) overheidsgebouwen, industrieterreinen, postbussen, garages, scholen, winkels e.d.

Dergelijke adressen zijn in de praktijk van het enquêteren veelal bekend en worden door het NIPO uit het postcodebestand verwijderd alvorens een steekproeftrekking uit te voeren. Een voordeel van het postcodebestand is het feit dat veelal nieuw te bouwen/ in aanbouw zijnde woningen er al in zijn vertegenwoordigd.

Verder zijn er “gemengde gebieden” met zowel bedrijven als woningen. Door de jaren heen heeft het NIPO meldingen van interview(st)ers van dergelijke gebieden verzameld, gecontroleerd met behulp van gemeentelijke plattegronden en indien na verificatie bleek dat deze overwegend industrieel waren, eveneens uit het postcodebestand verwijderd. Ondanks al deze pogingen om het postcodebestand te schonen op woningen, blijft er natuurlijk ruis bestaan. In dergelijke gevallen kan de interview(st)er een nieuw startadres vragen in die gevallen dat men conform de instructies géén woningen aantreft.

1.1.2 Jaarlijkse Bruto-steekproef van 300.000 woningadressen

NIPO, het marktonderzoeksinstituut trekt jaarlijks in de eerste week van januari een bruto-steekproef van 300.000 woning-adressen, waarin *alle* Nederlandse gemeenten zijn vertegenwoordigd op basis van hun relatieve aandeel in de totale woningvoorraad in Nederland. Deze getrokken woning-adressen worden als *start-adressen* gebruikt voor alle face-to-face onderzoeken die NIPO, het marktonderzoeksinstituut jaarlijks uitvoert.

1.1.3 Trekkingsmethode Bruto-steekproef

Voor de trekking van deze bruto-steekproef wordt op een willekeurig punt in het totale postcodebestand gestart. Vervolgens wordt elk 20ste adres getrokken. Aan elk getrokken adres wordt een random nummer toegekend en tenslotte worden de getrokken adressen *per gemeente* volgens die randomnummering in volgorde gezet. Uit deze bruto-steekproef worden in de loop van het jaar steekproeven aangeleverd voor alle mondelinge (face-to-face) onderzoeken, dus niet alleen voor het onderzoek Culturele veranderingen in Nederland.

Er wordt gewerkt conform de steekproefmethode *zonder teruglegging*. Zodra er binnen de steekproefsegmenten van provincie x gemeentegrootte een lege cel ontstaat wordt een geheel nieuwe Bruto-steekproef van 300.000 woningadressen getrokken!

1.1.4 Omvang en type Bruto-steekproef CUL97

Het uitgangspunt voor het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland is een bruto clustersteekproef van startadressen waaraan drie steekproefclusters verbonden zijn. De omvang wordt bepaald met behulp van de volgende normgetallen:

- ca. 2000 geslaagde interviews
- waarvan ca. 1800 enkele gesprekken en ca. 200 tweede gesprekken (10%)
- gewenste respons 75% op clusterniveau

Op basis hiervan zijn 810 startadressen getrokken die bij een cluster grootte: 3 een bruto clustersteekproef van 2430 subclusters vertegenwoordigen.

Elk startadres is het uitgangspunt voor drie **vóóraf bepaalde subclusters** als volgt: vijf opvolgende woningen naast of boven elkaar direct **links** naast het startadres, rechts **naast** het startadres en direct **tegenover** het startadres.

Per subcluster wordt op maximaal één woning respons gerealiseerd en wordt één omslagformulier ingevuld (dit omslagformulier is als bijlage 1 in dit verslag opgenomen). Alléén in het geval dat er zich direct links, rechts of er tegenover géén woningen bevinden, kan een vervangend subcluster toegekend worden.

1.1.5 Trekkingsmethode Bruto-clustersteekproef CUL97

Omdat vereist is dat een ingeschakelde interview(st)er minimaal twee clusteropdrachten van drie subclusters krijgt toebedeeld, is het aantal van 6 interview-opdrachten de bepalende factor in de berekening of een gemeente op grond van haar relatieve aandeel in de woningvoorraad in de Bruto-clustersteekproef van 2430 subclusters vertegenwoordigd zal zijn of niet. Via de volgende formule wordt het trekkingsgetal (minimale aantal woningen waarbij een gemeente automatisch in de Bruto-clustersteekproef is vertegenwoordigd) bepaald:

$(h : H) \times 2430 > 6$:

- h = aantal woningen per gemeente
- H = totale woningvoorraad in Nederland
- 2430 = aantal te bezoeken steekproefadressen
- 6 = minimum-opdracht

Op basis van de totale woningvoorraad in Nederland betekent dit dat elke gemeente met ca. 15.000 of meer woningen *rechtstreeks* voor trekking van één of meer minimum-opdrachten van 6 subclusters in aanmerking komt (self-selective gemeenten).

1.1.6 Selectie van de gemeenten

De aantallen woningen in de gemeenten zijn steeds bekend per 1 januari. De aantallen woningen veranderen van jaar tot jaar en een gemeente heeft dus geen vaste plaats in de rangorde zoals in subparagraaf 1.1.3 wordt beschreven. Voor alle grotere gemeenten in Nederland - met meer dan 100.000 inwoners - hanteert NIPO, het marktonderzoeksinstituut een eigen wijkindeling. In deze grotere gemeenten worden alle wijken als afzonderlijke trekkingsgemeenten behandeld om ook qua wijken een goede spreiding in de steekproef te realiseren.

Omdat de ervaring heeft geleerd dat het random plaatsen van gemeenten als uitgangspunt voor steekproeftrekkingen slechte resultaten kan opleveren worden alle gemeenten en wijken per provincie op volgorde gezet van klein naar groot en bovendien gesorteerd naar de Cebuco-gebieden om in de steekproef ook een goede spreiding van de kleinere gemeenten (< 15.000 woningen) over het land te garanderen.

Het steekproefprogramma voor het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland cumuleert nu de aantallen woningen. De gemeente waarin de vijftienduizendste woning of een veelvoud daarvan valt, wordt getrokken terwijl het programma 15.000 van het bereikte gecumuleerde aantal aftrekt. Ligt het aantal overblijvende woningen in die gemeente nog steeds boven de 15.000, dan wordt die gemeente opnieuw getrokken, terwijl het gecumuleerde aantal woningen weer met 15.000 verminderd wordt en waarna opnieuw wordt gekeken of de gemeente voor de derde keer getrokken dient te worden, enz.

In onderstaande tabel is met fictieve getallen een voorbeeld uitgewerkt.

5 | Selectie van gemeenten in de steekproef voor Culturele Veranderingen in Nederland

Gemeente:	Cumulatief aantal woningen	Cumulatief aantal na trekking	Trekking
1	3.800	-	-
2	8.374	-	-
3	15.650	650	Gemeente 3 1 keer
4	50.000	35.000	Gemeente 4 1e keer
		20.000	Gemeente 4 2e keer
		5.000	Gemeente 4 3e keer
5 (wijk 1)	16.000	1.000	Gemeente 5 1 keer
5 (wijk 2)	1.000	-	-
5 (wijk 3)	15.200	200	Gemeente 5 2e keer
5 (wijk 4)	31.000	16.000	Gemeente 5 3e keer
		1.000	Gemeente 5 4e keer
5 (wijk 5)	17.000	2.000	Gemeente 5 5e keer

In gemeente 3 in voorgaand voorbeeld wordt dus 1 x twee startadressen getrokken met de opdracht voor elk drie gesprekken (minimum-opdracht 6 interviews).

In gemeente 4 worden 3 x twee startadressen getrokken met een opdracht van totaal 18 interviews.

In gemeente 5 worden 5 x twee startadressen getrokken (waarvan 2 x twee in wijk 4) met opdracht voor totaal 30 interviews.

Het eindresultaat van de trekking is 810 startadressen.

Het getallenvoorbeeld in voorgaand voorbeeld is fictief. In werkelijkheid loopt het cumulatieve aantal woningen langzaam op. Van de ruim 600 gemeenten in Nederland is ongeveer de helft klein te noemen. Door de gevolgde werkwijze vallen nu ook kleine en zeer kleine gemeenten in de steekproef.

Als de "teller van 15.000" in een (zeer) kleine gemeente blijft staan, wordt deze gemeente getrokken. Het begrip "self-selective" in de zin van een grens, waaronder een gemeente *niet* wordt getrokken, is dus op het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland eigenlijk niet van toepassing!

1.1.7 Selectie van de startadressen

Van de geselecteerde gemeenten of wijken binnen de grotere gemeenten zijn de postcodes met adressen bekend. Deze staan in het trekkingsbestand in random volgorde. Daardoor kan worden volstaan met per gemeente of wijk het eerste adres - of naar behoefte de eerste adressen - als startadressen aan het onderzoek Culturele veranderingen in Nederland toe te wijzen.

1.1.8 Bepalen van de subclusters

Elk aldus getrokken startadres (cluster-adres) is het uitgangspunt voor drie omslagformulieren (zie bijlage 1). Elk van deze drie omslagformulieren is het uitgangspunt voor een interview vanuit hetzelfde startadres op een **vooraf voorgeschreven** subcluster als volgt: vijf aaneengesloten woningen, *direct links* van het startadres, *direct rechts* van het startadres of *direct tegenover* het startadres. De opbouw van een minimum-opdracht van zes omslagformulieren via twee clusters met elk drie subclusters is in de hiernavolgende tabel met een voorbeeld uitgewerkt.

6 | Opbouw minimum-opdracht in een getrokken gemeente

	interview op 5 aaneengesloten woningen		
	direct links van startadres	direct rechts van startadres	direct tegenover startadres
Startadres 1: Meeslaan 44			
Omslagformulier nummer →	1	2	3
Startadres 2: Vinkenplein 19			
Omslagformulier nummer →	4	5	6

Aan elk van de zes omslagformulieren wordt een uniek viercijferig interviewnummer toegekend. In totaal zijn op deze wijze 2430 omslagformulieren in de steekproef voor het onderzoek Culturele veranderingen 1997 getrokken.

1.1.9 Selectie van enquêteurs

Ná de steekproeftrekking worden de geselecteerde startadressen door de computer gekoppeld aan het NIPO enquêteursbestand voor mondeling (face-to-face) veldwerk. In dit bestand zijn de namen en adressen opgenomen van meer dan 800 interview(st)ers. De computer wijst op basis van enkele criteria de startadressen toe aan de interview(st)ers. De criteria voor selectie zijn:

- Beschikbaarheid in een bepaalde periode (vakantie/ziekte/al ingeschakeld voor andere opdrachten)
- Bereidheid om te "reizen" (buiten eigen gemeente te werken)
- Kwaliteits- performance score van de interview(st)er
- Afstand postcode woonadres interview(st)er tot postcode startadres

Voor het onderzoek Culturele veranderingen in Nederland 1997 hebben meer dan 200 interview(st)ers daadwerkelijk opdrachten uitgevoerd.

1.2 Steekproefbewaking

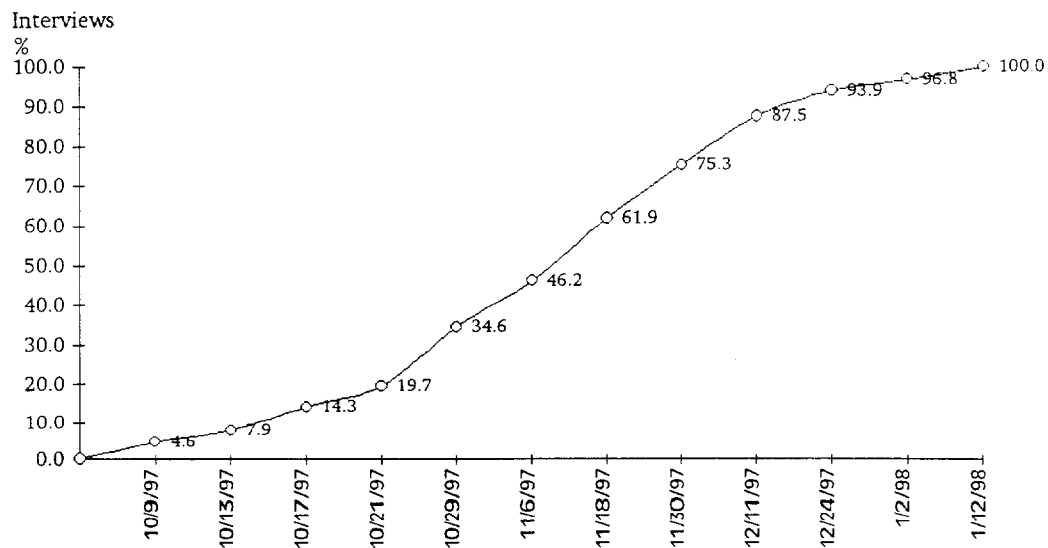
De ingeschakelde CAPI interview(st)ers nemen twee keer per week (vast op maandag- en donderdagavond) contact op met het NIPO via een modemverbinding, waarbij geslaagde interviews worden ingeladen op het NIPO en de interviewers eventueel nieuwe opdrachten worden toegekend. De interview(st)ers die in 1997 op papier hebben gewerkt worden wekelijks door het NIPO telefonisch benaderd over de stand van zaken.

Deze vaste procedure stelt de veldwerkdienst WSOB (Werving, Selectie, Opleiding en Begeleiding) van het NIPO in staat om de steekproefopstelling en de veldwerkresultaten continu te bewaken en waar nodig adequaat bij te sturen.

Het veldwerk werd in 1997 uitgevoerd tussen 1 oktober 1997 en 12 januari 1998. In het geleverde databestand zijn variabelen opgenomen die aangeven op welke dag en in welke maand het vraaggesprek werd gehouden.

Het verloop van het veldwerk in 1997 wordt in de grafiek hieronder weergegeven in de vorm van een cumulatieve relatieve frequentiepolygoon.

7 | Culturele veranderingen in Nederland - verloop veldwerk 1997

1.3 Binnenkomst contrôle veldwerk

De interview(st)ers zenden elk omslagformulier met bijbehorende mondelinge/schriftelijke vragenlijst(en) postaal naar het NIPO en bijbehorende mondelinge CAPI vraaggesprek(ken) via een modem verbinding. Bij binnenkomst worden de sets per omslagformulier gecompleteerd: hiertoe wordt voor elk binnengekomen mondelinge CAPI vraaggesprek een printvel met relevante informatie aan de set toegevoegd.

Er ontstaan op deze wijze 3 verschillende samenstellingen van veldwerksets per omslagformulier:

A. Non-respons

Alleen een omslagformulier met bezoekverantwoording voor het subclusterop de vijf aaneengesloten woningen.

B. Respons enige interview

Een omslagformulier met bijbehorend mondelinge (CAPI) gesprek; eventueel 1 schriftelijke vragenlijst en bijbehorend adresblad voor toezending cadeaubon. Deze set vertegenwoordigt een eerste gesprek in gezinnen waar geen tweede persoon dient te worden ondervraagd of waar een tweede gesprek wordt geweigerd. Het kan ook een set zijn voor alléén een tweede gesprek, omdat het eerste gesprek werd geweigerd.

C. Respons twee interviews

Een omslagformulier met twee sets als hierboven onder B aangegeven.

Elke set wordt gecontroleerd op volledigheid qua samenstelling en invullen, op naam en adres en indicaties eerste/tweede persoon (juiste persoon geselecteerd, substitutie is niet toegestaan). Eventueel gaat een interview(st)er terug naar respondent om aanvulling of correctie te vragen of wordt dit door het NIPO via telefonisch contact gedaan.

Bij gebleken systematische fouten/onvolledigheden worden deze onmiddellijk met de betreffende interview(st)er teruggekoppeld!

1.4 Steekproefresultaat

1.4.1 Aantal subclusters

In totaal werden 2775 omslagformulieren van subclusters in de verwerking opgenomen. Hiervan zijn er 65 niet gebruikt omdat in bepaalde cellen waar de target werd bereikt het veldwerk werd stopgezet en 31 omslagformulieren werden afgekeurd omdat de non-response verantwoording niet was ingevuld c.q. de te ondervragen persoon eigenhandig werd gesubstitueerd, hetgeen niet wordt toegestaan.

Ten opzichte van de oorspronkelijke bruto steekproef van 2430 subclusters zijn 280 extra subclusters bijgetrokken. De redenen hiervoor zijn divers. Enerzijds is er sprake van *substitutie*: interview(st)ers voltooiden de opdrachten niet, troffen industrieterreinen aan, signaleerden geen woningen op startadressen (afbraak/nog niet gebouwd/nog in aanbouw) of leegstand (woningsanering/renovatie), men kwam in winkelcentra terecht of direct links, direct rechts of direct ertegenover werden geen woningen aangetroffen (parken, bedrijfslocaties, snelwegen, weilanden e.d.) Anderzijds is er sprake van *oversampling*: er worden in moeilijke gebieden (met name in de drie grote steden) extra subclusters getrokken omdat anders het vereiste aantal interviews niet zal worden gehaald. Verder werd een aantal subclusters gesubstitueerd omdat interview(st)ers de vooraf voorgeschreven startadressen negeerden c.q. de voorgeschreven respondenten substitueerden.

Het volledige steekproefresultaat op basis van de 2775 verwerkte omslagformulieren is in onderstaande tabel weergegeven. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen "enige" interview en "een" interview. Het "enige" interview staat voor een interview in een subcluster waar conform de instructie slechts één vraaggesprek moest worden gehouden. "Een" interview representeert één vraaggesprek in een subcluster waar er twee zouden moeten worden gehouden, maar waar het eerste c.q. tweede gesprek geweigerd werd.

8 | Steekproefresultaat CUL97

Resultaat op adres:	CUL	1997:
	abs	%
Enige interview	1766	64
Een interview	141	5
Twee interviews	180	6
Geen interview	623	22
Niet gebruikt	65	2
Totaal	2775	100

In totaal werden 2267 gesprekken gerapporteerd, waarvan 2065 gesprekken gevoerd werden met “eerste personen” conform de voorgeschreven selectieprocedures die van toepassing zijn op de samenstelling van het huishouden in het omslagformulier en 202 gesprekken met “tweede” personen (9% van alle gesprekken).

1.4.2 Respons op basis van subclusters

Rekening houdend met het feit dat van de 2775 omslagen er 65 niet zijn gebruikt (bezocht), kan het respons-percentage op basis van de werkelijk bezochte subclusters in het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland 1997 nu worden berekend als volgt:

$$(A + B) : C$$

- A. aantal subclusters waar tenminste één persoon is ondervraagd (n=1907)
- B. aantal subclusters waar twee personen zijn ondervraagd (n=180)
- C. aantal bezochte subclusters (n=2710)

Toepassing van deze formule op de kengetallen van het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland 1997 levert een respons op van 77%.

9 | Respons-percentage 1997 op basis van benaderde subclusters

	CUL 1997	
	abs	%
Subclusters met één respondent	1907	70
Subclusters met twee respondenten	180	7
Totaal respons	2087	77
Non-respons	623	23
Aantal benaderde subclusters	2710	100

De respons-rate op basis van daadwerkelijk gerealiseerde contacten ligt in feite iets hoger, omdat in de non-respons in totaal 225 omslagformulieren zijn betrokken met een registratie “3x niet thuis”.

Als hiermee rekening zou worden gehouden is de respons-rate op basis van werkelijk geëffectueerde contacten (geslaagd en weigeringen): 84%.

Er werden 2065 gesprekken met eerste personen gehouden. Op basis van de 2710 bezochte subclusters is dit een respons-rate van 76%.

Er werden 202 gesprekken met tweede personen gehouden. Een respons van 63% (321 steekproefadressen waar een tweede gesprek moest worden gehouden=100%).

Uitgaande van de 2065 subclusters waar een gesprek met een eerste persoon werd gehouden bedroeg het aandeel tweede gesprekken in 1997 (evenals in voorgaande jaren) 10%.

1.4.3 Respons verhogende maatregelen

Om te streven naar een respons van minimaal 75% worden in het kader van het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland een aantal specifieke respons verhogende maatregelen en acties toegepast, die hieronder kort worden samengevat.

a. Zo veel mogelijk vermijden van directe weigeringen

Tijdens de contactpogingen wordt op het moment dat het niet goed uitkomt getracht een afspraak te maken voor een later tijdstip, waarbij tevens duidelijk wordt gemaakt dat de persoon aan de deur niet noodzakelijk de te selecteren respondent zal zijn.

b. Introductiebrief bij eerste contact

Tijdens het eerste contact wordt een officiële introductiebrief van het SCP aan de contactpersoon overhandigd waarin het belang van het onderzoek wordt uitgelegd.

c. Doel van het onderzoek

Voor de onderwerpen die in het vraaggesprek aan de orde komen geldt: UW mening telt! Dit wordt ook als zodanig geïntroduceerd.

d. Stimulans en afwisseling

In de structuur van het mondelinge vraaggesprek wordt jaarlijks rekening gehouden met een variatie aan onderwerpen en worden respondenten mondelinge vragenblokken gepresenteerd, afgewisseld met vragenblokken die door de respondenten zelf mogen worden beantwoord (self-completion blokken).

e. Consequente follow-up van het veldwerk

Het rechtstreekse on-line contact via CAPI onderzoeken maakt het mogelijk om sneller inzicht te krijgen in de aanwas van interviews conform gestelde targets in alle cellen van de steekproef. Dit continu screeningsproces van het veldwerk maakt het mogelijk om alert bij te sturen tijdens de gehele veldwerkperiode.

f. Schriftelijke vragenlijsten worden opgehaald

Tijdens het afgeven van de schriftelijke vragenlijst wordt door de interview(st)ers een afspraak gemaakt en genoteerd om deze drop-off lijst op een later tijdstip te komen ophalen. Bijkomend voordeel van deze procedure is dat de interview(st)er tijdens het ophalen nog eventuele invulproblemen met de respondent kan oplossen of vragen daarover kan beantwoorden, waardoor ook het aantal foutloos koppelbare self-completion vragenlijsten met de mondelinge gesprekken toeneemt.

g. Incentive voor invullen schriftelijke deel

Aan alle respondenten die het schriftelijk deel ingevuld inleveren wordt een incentive toegezonden in de vorm van een cadeaubon naar keuze ter waarde van f 15,00.

1.4.4 Aantal woningcontacten

Elk subcluster staat voor vijf *aaneengesloten* woningen. Als het eerste bezoek aan deze vijf woningen geen geslaagd gesprek c.q. een afspraak daartoe opleverde, werden de daarvoor in aanmerking komende woningen een tweede en zo nodig nog een derde (laatste) keer bezocht.

Op deze wijze ontstaat de volgende contactregistratie:

Minimaal 1 contact (direct een geslaagd gesprek in de eerste woning tijdens eerste bezoek) tot *maximaal 15 contacten* (pas geslaagd in vijfde woning tijdens derde bezoek of op alle vijf woningen een weigering of niet thuis tijdens drie bezoeken). In die gevallen waar óók een tweede persoon moet worden ondervraagd zijn nog eens drie contacten extra mogelijk.

De subclusters die als uitgangspunt zijn genomen voor de hieronder weergegeven contactregistratie zijn die, waar één of meer interviews werden gerealiseerd (n=2087) en de subclusters die non-respons opleverden (n=688).

Het maximale aantal woningen waarom het gaat wordt dan: $(2087 + 688) \times 5 = 13.875$

Het totale aantal contacten ziet er dan als volgt uit:

10 | Contacten in 1997 per woning

	abs	%
Woningen zonder contact (*)	6199	45
Woningen met 1 bezoek	5027	36
Woningen met 2 bezoeken	1764	13
Woningen met 3 bezoeken	885	6
Totaal	13.875	100

(*) Hierin zijn inbegrepen $65 \times 5 = 325$ mogelijke woningcontacten, waar géén contact plaatsvond, omdat de subclusters niet werden gebruikt.

Op 55% van het mogelijke aantal woningen waren één of meer contacten noodzakelijk om het veldwerk uit te voeren. In totaal zijn voor 7.676 woningen door de interview(st)ers 11.210 bezoeken verantwoord (gemiddeld 1.5 bezoeken). Het resultaat van al deze bezoeken is in de volgende subparagraaf beschreven.

1.4.5 Respons op woningniveau

Op basis van het aantal bezoeken is hieronder per woning de volledige contactregistratie weergegeven.

11 | (Non) respons 1997 bij woningen met één geregistreerd bezoek

	abs.	%
Interview gehouden	938	19
Interview geweigerd	2850	57
Niemand thuis	1239	25
Aantal woningen met 1 bezoek	5027	100

12 | (Non) respons 1997 bij woningen met twee geregistreerde bezoeken

	abs.	%
Interview gehouden	900	51
Interview geweigerd	665	38
2 x niet thuis	199	11
Aantal woningen met 2 bezoeken	1764	100

13 | (Non) respons 1997 bij woningen met drie geregistreerde bezoeken

	abs.	%
Interview gehouden	249	28
Interview geweigerd	247	28
3 x niet thuis	389	44
Aantal woningen met 3 bezoeken	885	100

De redenen dat op een woningadres minder dan drie bezoeken worden geregistreerd (zie voorgaande tabellen 11 en 12) zijn niet alleen de weigering tijdens het eerste of tweede bezoek, maar ook **geslaagde** contactpogingen op één van de andere woningen, waardoor verdere bezoeken niet meer aan de orde zijn.

Als de bezochte woningen waar géén contact is geweest buiten beschouwing worden gelaten (de categorieën 'niet bezocht' en 1x, 2x, 3x niet thuis) kan het respons percentage op *woningniveau* worden berekend op 36%.

14 | Respons 1997 op woningniveau

	abs.	%
Gehouden interviews	2087	36
Geweigerd	3762	64
Totaal contacten	5849	100

Voor de 2065 subclusters waarbij op woningniveau een geslaagd contact met een eerste persoon werd geregistreerd wordt tenslotte in onderstaande matrix het verloop van de contacten getoond over alle vijf woningen in de subclusters bij maximaal drie bezoeken. Hierbij wordt duidelijk dat 28% van de gesprekken direct bij het eerste bezoek aan de eerste woning in de reeks van vijf wordt gerealiseerd. Dit hoeft niet noodzakelijkerwijs de eerste woning direct links, rechts of tegenover het startadres te zijn, omdat interview(st)ers ook de vijfde woning in de reeks als eerste contact hebben verantwoord.

15 | Respons verloop woningcontacten in 1997

Respons bij:	1e woning	2e woning	3e woning	4e woning	5e woning	Totaal
	%	%	%	%	%	%
Eerste bezoek	28	5	4	3	4	45
Tweede bezoek	18	8	6	5	6	43
Derde bezoek	3	2	2	2	3	12
Totaal	49	14	13	11	13	100

1.4.6 Respons op celniveau binnen provincie naar gemeentegrootte

In de nu volgende tabellen wordt een overzicht gegeven van de respons op celniveau van provincie naar gemeentegrootte op basis van het aantal bezochte subclusters per district.

16 | Respons 1997 in het Noorden

	Aantal bezochte subclusters abs	Percentage respons %
Groningen:		
100.000-400.000 inwoners	48	90
20.000- 50.000	20	95
10.000- 20.000	43	74
5.000- 10.000	5	100
Totaal Groningen	116	85
Friesland:		
50.000-100.000	27	78
20.000- 50.000	60	67
10.000- 20.000	18	83
5.000- 10.000	4	75
<5.000	-	-
Totaal Friesland	109	73
Drenthe:		
50.000-100.000	18	100
20.000- 50.000	23	70
10.000- 20.000	20	85
5.000- 10.000	13	69
<5.000	9	56
Totaal Drenthe	83	78
Totaal Noorden	308	79

17 | Respons 1997 in het Oosten

	Aantal bezochte subclusters abs.	Percentage respons %
Overijssel:		
100.000-400.000	42	76
50.000-100.000	56	66
20.000- 50.000	45	69
10.000- 20.000	39	85
5.000- 10.000	9	100
<5.000	-	-
Totaal Overijssel	191	74
Flevoland:		
100.000-400.000	25	96
50.000-100.000	11	64
20.000- 50.000	7	100
10.000- 20.000	2	100
Totaal Flevoland	45	89
Gelderland:		
100.000-400.000	92	88
50.000-100.000	12	100
20.000- 50.000	130	74
10.000- 20.000	55	80
5.000- 10.000	24	88
<5.000	6	100
Totaal Gelderland	319	82
Totaal Oosten	555	80

18 | Respons 1997 in het Westen

	Aantal bezochte subclusters	Percentage respons
	abs	%
Utrecht:		
100.000-400.000	68	85
50.000-100.000	41	98
20.000- 50.000	38	82
10.000- 20.000	22	73
5.000- 10.000	16	56
Totaal Utrecht	185	83
Noord-Holland:		
>400.000	139	81
100.000-400.000	55	71
50.000-100.000	74	64
20.000- 50.000	45	80
10.000- 20.000	59	78
5.000- 10.000	11	100
<5.000	2	100
Totaal Noord-Holland	385	76
Zuid-Holland:		
>400.000	243	61
100.000-400.000	77	70
50.000-100.000	75	88
20.000- 50.000	112	80
10.000- 20.000	91	74
5.000- 10.000	8	100
<5.000	1	100
Totaal Zuid-Holland	607	71
Totaal Westen	1177	75

19 | Respons 1997 in het Zuiden

	Aantal bezochte subclusters	Percentage respons
	abs.	%
Zeeland:		
20.000-50.000	55	86
10.000-20.000	14	79
5.000-10.000	14	86
<5.000	1	100
Totaal Zeeland	84	85
Noord-Brabant:		
100.000-400.000	114	71
50.000-100.000	55	67
20.000- 50.000	101	73
10.000- 20.000	79	77
5.000- 10.000	36	94
<5.000	3	100
Totaal Noord-Brabant	388	75
Limburg:		
100.000-400.000	29	90
50.000-100.000	37	89
20.000- 50.000	61	67
10.000- 20.000	50	88
5.000- 10.000	18	83
<5.000	3	67
Totaal Limburg	198	81
Totaal Zuiden	670	78
Alle bezochte steekproefadressen	2710	77

1.4.7 Representativiteit van de netto-steekproef

Een belangrijke maatstaf voor de beoordeling in hoeverre de landelijk gerealiseerde netto-steekproef (de respons) een juiste afspiegeling is van de oorspronkelijke landelijk getrokken bruto cluster-steekproef (alle mogelijke 13.875 woningcontacten) is de vergelijking via de tien hoofdgroepen in het MOSAIC postcode-segmentatie systeem. Dit is immers een indeling van de Nederlandse huishoudens op basis van 6-stellige postcodes, zodat bij een goede a-selectie, landelijk gespreide steekproef mag worden verwacht dat deze hoofdgroepen zowel bij de respons als bij de non-respons proportioneel gelijk vertegenwoordigd zullen zijn.

20 | Vertegenwoordiging Hoofdgroepen MOSAIC* (non) respons 1997

MOSAIC groepen 1997/1998:	Respons	Overige woningen	Alle woningen
	%	%	%
01 Geslaagde genietters	13	13	13
02 Gedreven groeiers	8	9	8
03 Families-doorsnee	19	17	17
04 Slimme solisten	6	6	6
05 Gemengd gedepriveerden	14	16	15
06 Rustende Rijn reizigers	6	8	7
07 Grijzende gelovige gezinnen	8	7	7
08 Roomsgezinden	16	15	15
09 Conservatieve kerngezinnen	8	7	7
10 Boerenfamilies	1	1	1
Aantal woningen (=100%)	2087	11788	13875

De getoonde verdeling naar MOSAIC groepen laat zien dat er géén sprake is van *selectieve respons*, omdat de proportionele bijdrage van de hoofdgroepen in de respons praktisch gelijk is aan die van **alle** in de bruto-steekproef betrokken woningen.

Bovendien is het percentage geslaagde contacten op basis van alle mogelijke contacten in alle hoofdgroepen praktisch gelijk:

21 | Respons 1997 * Hoofdgroepen MOSAIC

MOSAIC groepen 1997/1998:	Geslaagd contact
	%
01 Geslaagde genietters	15
02 Gedreven groeiers	14
03 Families-doorsnee	17
04 Slimme solisten	16
05 Gemengd gedepriveerden	14
06 Rustende Rijn reizigers	13
07 Grijzende gelovige gezinnen	16
08 Roomsgezinden	15
09 Conservatieve kerngezinnen	17
10 Boerenfamilies	16
Allen (2087 : 13875)	15

2 Enquêteur instructies

2.1 Waar en wanneer zijn instructies gehouden

Voor aanvang van het veldwerk werden alle voor het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland geselecteerde interview(st)ers opgeroepen voor een uitgebreide mondelinge instructie op verschillende locaties in Nederland, te weten:

Woensdag	01-10-1997	Amsterdam
Donderdag	02-10-1997	Meppel
Vrijdag	03-10-1997	Rotterdam
Maandag	06-10-1997	Eindhoven

Op deze instructiedagen werd aan de interview(st)ers de gelegenheid geboden een instructie te volgen 's middags vanaf 14.00 uur of 's avonds vanaf 19.00 uur.

2.2 Inhoud van de instructies

De inhoud van de instructies werd als volgt opgebouwd:

- A. Introductie en doel van het onderzoek
- B. Uitleg samenstelling van het enquêtemateriaal
- C. Uitleg van het omslagformulier
 - c1. *Subclusters* met bijbehorende woningopdrachten
 - c2. *Procedure eerste contact* en herbezoeken
 - c3. *Bezoekverantwoording* per subcluster (omslag)
 - c4. *Invulling gezinssamenstelling*
 - c5. *Selectie eerste en eventueel tweede persoon*
- D. Aandachtspunten in de *mondelinge* vragenlijst
- E. *Procedure schriftelijke* vragenlijst
 - e1. Instructie hoe in te vullen door respondent mondeling gedeelte
 - e2. (Adres) registratie keuze cadeaubon
 - e3. Ophalen schriftelijke vragenlijstdeel
- F. Veldwerkperiode, terugzendingsprocedures
- G. Vergoedingen

Voor de inhoudelijke kant verwijzen wij u naar de schriftelijke enquêteursinstructie, zoals opgenomen in bijlage 2.

3 Aanpak van het onderzoek

3.1 Methode van onderzoek

Het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland werd in 1997 voor het eerst deels uitgevoerd als CAPI-onderzoek (Computer Assisted Personal Interviewing). Van de totaal 2267 mondelinge vraaggesprekken zijn er 527 als experiment uitgevoerd met behulp van Portable computers, waarbij de vragen computergestuurd worden aangeboden, door de interview(st)ers woordelijk worden opgelezen en de gegeven antwoorden direct worden ingevoerd. In sommige vragenblokken echter wordt aan de respondenten gevraagd achter de computer plaats te nemen en de aangeboden vragen zelf te beantwoorden (self-completion). Deze methode combineert de voordelen van het mondelinge (face-to-face) interviewen (gebruik van toonmateriaal, mogelijkheden tot uitleg bij bepaalde vragen en uitleg hoe bij selfcompletion te handelen) met die van het computergestuurd interviewen (snelheid, volgen van de juiste routing van de vragenblokken, minder kans op foutenbronnen, sneller bijsturen van veldwerk en interviewfouten). Bij CAPI-interviews worden *dezelfde toonkaarten* gebruikt als bij interviews op papier!

Interview(st)ers die opdrachten hebben uitgevoerd met behulp van CAPI, kregen eveneens opdrachten voor interviews op papier (PAPI). Er werd hen gevraagd om en om te werken binnen een cluster-opdracht van zes subclusters. Hierdoor was het mogelijk om eventuele methode-verschillen te onderzoeken.

Voor de methode-effecten van het face-to-face interviewen op papier versus computergestuurd interviewen, verwijzen wij u naar de NIPO-publicatie hierover, zoals in maart geleverd aan het Sociaal en Cultureel Planbureau:

“Culturele Veranderingen in Nederland 1997.

Methode-effecten PAPI en CAPI (L. Grosze Nipper)”

3.2 Aantal opdrachten per interview(st)er

Elke interview(st)er wordt voor minimaal twee cluster-opdrachten met elk drie subclusters ingeschakeld. Een cluster-opdracht bestaat uit drie omslagformulieren met het zelfde startadres (subclusters), maar voor elk omslagformulier met een wisselende opdracht voor het te kiezen interviewadres, zoals dat hiervoor in sub-paragraaf 1.1.8 al werd beschreven.

3.3 Hoe worden de contacten gerealiseerd?

Op het cluster-startadres zelf wordt **geen vraaggesprek** gehouden, maar als men ervoor staat met het gezicht ernaar toe - afhankelijk van de vooraf bepaalde opdracht L, R of O - op een van de eerste vijf woningen (deurbellen) links, rechts of aan de overkant van het cluster-startadres. Het gaat hierbij dus niet om huizen maar om *woningen*: een huis met drie zelfstandig bewoonde etages zijn *drie woningen* (etages telt men van beneden naar boven). Winkels, kantoren, bedrijven e.d. zijn géén woningen en tellen dus niet mee. Ook leegstaande woningen tellen niet mee. Wanneer men vanuit het aangegeven startadres aan het begin of einde van een straat komt en daar geen lagere of hogere woningnummers aantreft, telt men door in de volgende straat (bijvoorbeeld de hoek om).

Indien "dubbelbewoning" wordt aangetroffen wordt het *kleinste* huishouden geselecteerd. Bij twijfel (bijvoorbeeld vermoeden van inwoning) wordt telefonisch met het NIPO overlegd. Deze trefkans is overigens zeer gering (minder dan 1% conform CBS).

Hoe men nu te werk gaat is in onderstaand voorbeeld uitgewerkt:

Subcluster-adres: Lindestraat 34 - L(inks)

De interview(st)er noteert de volgende woningnummers in de contactregistratie op voorzijde omslagformulier:

32, 30, 28, 24, 22 (op nummer 26 een bedrijf).

Men heeft de opdracht om maximaal drie bezoeken af te leggen en herbezoeken te variëren (verschillende dagen en tijdstippen).

De interview(st)er start *eerste bezoek* op nummer 32, treft niemand thuis en gaat naar woningnummer 30, waar wordt geweigerd; op nummer 28 wordt niet opengedaan, gaat voorbij het bedrijf naar nummer 24, waar ook wordt geweigerd en constateert vervolgens dat op nummer 22 niemand thuis is. Een *tweede bezoek* is nu noodzakelijk op de woningnummers 32, 28 en 22, waar men niemand thuis aantrof. Interview(st)ers krijgen de opdracht een tweede en eventueel derde bezoek op andere dagdelen te realiseren en eventueel gebruik te maken van afsprakenkaartjes. Omdat het tweede bezoek een weigering en op twee adressen een niet-thuis situatie oplevert, is een *derde bezoek* noodzakelijk dat succes oplevert op nummer **22**.

Bij elk woningcontact laat de interview(st)er het NIPO legitimatiebewijs zien, overhandigt de introductiebrief namens het Sociaal en Cultureel Planbureau en legt de betreffende persoon het belang van het onderzoek uit. Wordt er geweigerd omdat men op het contact-moment zegt geen tijd te hebben, probeert men een afspraak te maken op een tijdstip dat hen beter schikt, waarbij men de contactpersoon duidelijk maakt dat hij/zij niet de persoon hoeft te zijn waarmee uiteindelijk het vraaggesprek zal worden gevoerd. Slaagt men ook dan niet in deze opzet, dan noteert men een weigering en wordt het huisnummer als afgehandeld woningcontact beschouwd.

Hoe de interviewer te werk gaat is in onderstaand schema zichtbaar gemaakt.

22 | Contactverslag

Huisnummer:	32	30	28	24	22
Eerste bezoek:	niet thuis->	weigering->	niet thuis->	weigering->	niet thuis->
Tweede bezoek:	weigering->		niet thuis->		niet thuis->
Derde bezoek :			weigering->		geslaagd

Indien tijdens het tweede bezoek op huisnummer 22 in bovenstaand schema een afspraak zou zijn gemaakt, dan zou een derde bezoek op huisnummer 28 alléén hebben plaatsgevonden indien men op huisnummer 22 alsnog zou hebben geweigerd aan een vraaggesprek mee te werken. In dat geval zou de weigering op nummer 28 betekenen dat het betreffende subcluster als weigering in de verwerking zou zijn opgenomen.

Voor de contactregistratie zoals hierboven is beschreven verwijzen wij u naar de omslagformulieren in bijlage 1.

In sommige gevallen, afhankelijk van de gezinssamenstelling, moet in hetzelfde huishouden óók een tweede persoon worden ondervraagd. Specifiek hiervoor is een contactregistratie op het omslagformulier aanwezig met maximaal drie bezoeken.

In de praktijk kan het voorkomen dat er wel een tweede persoon wordt ondervraagd, maar geen eerste persoon (weigering, ziekte, langdurige afwezigheid). In het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland 1997 is dit bij 22 subclusters het geval.

4 Selectie van de respondent(en)

4.1 Registratie samenstelling van het huishouden

Zowel voor interviews op papier als via CAPI geldt het omslagformulier (zoals getoond in bijlage 1) als uitgangspunt voor de selectie van de respondent(en).

Bij een geslaagd contact conform de hiervoor in hoofdstuk 3 beschreven procedure noteert de interview(st)er op de *linker binnenzijde* van het omslagformulier (zie bijlage 1) allereerst de volledige samenstelling van het gezin. Hierbij rekent men als gezinsleden alleen diegenen, die gezamenlijk regelmatig de maaltijden gebruiken (minimaal 4 dagen per week). Van hen wordt de sexe en leeftijd genoteerd.

Bij een “traditioneel” gezin van man en vrouw met of zonder kinderen, worden zowel de man als de vrouw als gezinshoofd genoteerd. Bij minder traditionele gezinnen zoals twee samenlevende mannen of vrouwen, wordt één van hen als gezinshoofd genoteerd en de ander als “ander gezinslid”. In deze gezinssamenstelling is een “ander gezinslid” dus altijd een ander dan de man, de vrouw of een kind.

Alle tot het gezin behorende personen worden in vier separate vakken genoteerd:

- gezinshoofd(en)
- thuiswonende kinderen van 16 jaar en ouder
- thuiswonende kinderen jonger dan 16 jaar
- andere gezinsleden van 16 jaar en ouder.

De kinderen (maximaal tien) en anderen (maximaal twee) worden in aflopende volgorde genoteerd qua leeftijd: de oudste éérs. Deze wijze van noteren maakt het de interview(st)ers makkelijker om de voorgeschreven juiste respondent(en) te selecteren voor een vraaggesprek.

4.2 Selectie respondent(en): eerste/tweede persoon

Aan de *rechter binnenzijde* van het omslagformulier (zie bijlage 1) zijn alle voorkomende combinaties in gezinssamenstellingen beschreven, uitgaande van gezinsleden van 16 jaar en ouder. Met behulp van de informatie over de gezinssamenstelling kruist de interview(st)er hier aan welke gezinssamenstelling van toepassing is.

Achter elke voorgecodeerde gezinssamenstelling staat voor de interview(st)er dwingend voorgeschreven met wie als *eerste* persoon een vraaggesprek moet worden gevoerd en of er óók een *tweede* persoon moet worden ondervraagd. Deze dwingend voorgeschreven selectie garandeert dat de ondervraagde respondenten qua plaats in het gezin een goede afspiegeling vormen van alle tot het gezin behorende personen van 16 jaar en ouder.

Om ook qua leeftijd een representatieve doorsnede te krijgen wordt bij meer dan één kind en/of ander gezinslid van 16 jaar of ouder een random keuze-procedure voorgeschreven op de achterzijde van het omslagformulier: Het optellen van een vast getal (8) bij het laatste cijfer van het unieke interviewnummer bepaalt de positie van de te kiezen respondent.

De selectie van een persoon voor een **tweede** vraaggesprek vindt alléén plaats in die gezinnen waar naast man en vrouw ook één of meer kinderen en/of andere gezinsleden worden aangetroffen van 16 jaar of ouder. De aldus geselecteerde perso(o)n(en) worden in het gezinsschema *uiterst rechts* aangegeven.

Om ook de juiste verdeling van mannen en vrouwen zo willekeurig mogelijk te benaderen, worden alle omslagformulieren wisselend gedrukt in een groene en een lila kleur. In een **groen** omslagformulier zijn de voorgeschreven respondenten voor het eerste vraaggesprek met een gezinshoofd de *vrouw*, terwijl bij **lila** omslagformulieren de *man* wordt voorgeschreven (uiteraard met uitzondering van alleenstaanden). Deze keuze in het geval van een kind of ander gezinslid wordt aan de random selectie conform de keuze procedure op de achterzijde van het omslagformulier overgelaten.

Omdat elke cluster-opdracht uit drie subclusters (omslagformulieren) bestaat worden de getrokken subcluster-opdrachten wisselend afgedrukt als volgt: 2 groen en 1 lila en vervolgens 2 lila en 1 groen omslagformulier. Omdat de minimale opdracht per interview(st)er bestaat uit 6 subclusters (omslagformulieren), beschikt men altijd over 50% groene en 50% lila omslagen, conform de vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder. Van alle in 1997 getrokken subclusters was uiteindelijk 51% vergezeld van een groen en 49% van een lila omslagformulier.

4.3 Resultaat selectie: sexe en leeftijd respondenten

De aldus gerealiseerde steekproef uit de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder levert in het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland 1997 de volgende verdeling naar mannen, vrouwen en leeftijdssegmenten op:

23 | Verdeling naar mannen en vrouwen van 16 jaar en ouder

Sexe:	Alle ondervraagden	CBS per 1-1-1998
	%	%
Mannen	44	49
Vrouwen	56	51
	100	100
Aantal (=100%)	2267	12.458.462

Er is sprake van een geringe oververtegenwoordiging van vrouwen in het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland 1997. Dit geldt ook voor het segment 35 t/m 44 jarigen, zoals in onderstaande tabel waarneembaar is.

24 | *Verdeling naar leeftijd vanaf 16 jaar*

Leeftijdscategorieën:	Alle ondervraagden	CBS per 1-1-1998
	%	%
16 t/m 19 jaar	6	6
20 t/m 24 jaar	7	9
25 t/m 29 jaar	8	10
30 t/m 34 jaar	10	11
35 t/m 39 jaar	13	10
40 t/m 44 jaar	12	9
45 t/m 49 jaar	10	10
50 t/m 54 jaar	8	7
55 t/m 59 jaar	7	6
60 t/m 64 jaar	6	6
65 t/m 69 jaar	6	5
70 jaar en ouder	9	11
	100	100
Aantal (=100%)	2267	12.458.462

Met uitzondering van een geringe oververtegenwoordiging van vrouwen en 35 t/m 44 jarigen is de gerealiseerde steekproef een goede afspiegeling qua sexe en leeftijd in de Nederlandse bevolking vanaf 16 jaar.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat de zogenaamde "varende en rijdende" bevolking niet in de steekproef is vertegenwoordigd, doordat de steekproef is gebaseerd op de postcodes in Nederland.

Herweging van dergelijke vertekeningen heeft bij het onderzoek naar meningen echter vrijwel geen invloed op de afhankelijke variabelen.

Voor de representativiteit van de steekproeven verwijzen wij naar een publicatie van het Sociaal en Cultureel Planbureau: "Culturele veranderingen. Het wegen waard?" (M. Gijsbers, 1993).

In hoeverre de gevolgde selectieprocedures op basis van de gezinssamenstelling ook hebben geleid tot een juiste vertegenwoordiging van gezinnen qua aantal gezinsleden, leeftijd thuiswonende kinderen, positie in het gezin, leeftijd gezinshoofden en dergelijke is in de nu volgende tabellen getoond.

Hierbij is steeds een vergelijking gemaakt met dezelfde variabelen zoals die in NIPO CAPIBUS werden geregistreerd bij meer dan 44.000 interviews in de eerste helft van 1997.

25 | Verdeling naar gezinsgrootte

Aantal personen:	Alle ondervraagde gezinnen CUL97	Alle ondervraagden NIPO CAPIBUS 1e helft 1997
	%	%
Alleenstaanden	26	(*) 24
2 personen	31	31
3 personen	15	15
4 personen	20	21
5 personen	6	7
6 en meer personen	2	2
	100	100
Aantal (=100%)	2087	44.301
Gemiddeld aantal personen	2.6	2.7

(*) Hoewel de selectie voor NIPO CAPIBUS ook vanuit een clustersteekproef met een startadres plaats vindt, wordt hierbij - in tegenstelling tot het onderzoek Culturele veranderingen in Nederland (waar de te contacten woningen zijn *voorgeschreven*) - een **random** route gevolgd zonder herbezoeken om de cluster van interviews te realiseren. Hierdoor zal het percentage alleenstaanden in dergelijke steekproeven altijd iets lager uitvallen vanwege de geringere contactkansen. Overigens geldt dit argument voor *alle* adressensteekproeven. In de GfK Jaargids wordt in tabel 18: "Huishoudens naar grootte van het huishouden" voor 1997 een relatief aandeel voor alleenstaanden genoemd van 30,5%. Als bron van dit cijfer wordt verwezen naar de GfK MiniCensus.

Dat deze geringere trefkans ook invloed heeft op de aangetroffen verdeling naar gezinsfase in de steekproef van het onderzoek Culturele Veranderingen in Nederland 1997 wordt in onderstaande tabel getoond.

26 | *Huishoudens naar gezinsfase*

Gezinsfase:	Onderzoek	GfK Jaargids
	CUL97	MiniCensus 1997
	%	%
Alleenstaanden, jonger dan 35 jaar	6	11
Huishoudens zonder kinderen, partner jonger dan 35 jaar	6	9
Gezinnen met kinderen:		
waarvan jongste kind 0-5 jaar	17	14
waarvan jongste kind 6-12 jaar	12	9
waarvan jongste kind 13-17 jaar	8	6
Huishoudens zonder kinderen, partner 35 jaar en ouder	31	32
Alleenstaanden, 35 jaar en ouder	20	20
	100	100
Aantal huishoudens (=100%)	2.087	6.586.000

Opvallend is dat de geringere trefkans voor kleinere huishoudens alleen zichtbaar is voor de jongeren tot 35 jaar (zie rij 1 en 2 in bovenstaande tabel).

27 | *Verdeling naar leeftijd thuiswonende kinderen*

	Alle ondervraagde gezinnen CUL97	Alle ondervraagden NIPO CAPIBUS 1e helft 1997
	%	%
1 jaar of jonger	7	8
2 of 3 jaar	8	9
4 of 5 jaar	7	8
6 t/m 12 jaar	19	20
Meisjes 13 t/m 17 jaar	8	8
Jongens 13 t/m 17 jaar	8	8
Meisjes 18 jaar en ouder	6	6
Jongens 18 jaar en ouder	9	9
Geen kinderen thuis	54	52
Totaal antwoorden	126	129
Aantal (=100%)	2087	44.301

28 | *Verdeling gezinnen naar positie in gezin*

	Alle ondervraagde gezinnen CUL97	Alle ondervraagden NIPO CAPIBUS 1e helft 1997
	%	%
Man	79	82
Vrouw	88	89
1 zoon	23	23
2 zonen	8	10
3 zonen	2	2
4 of meer	0	0
Geen zonen	67	65
1 dochter	20	22
2 dochters	8	8
3 dochters	2	2
4 of meer	0	0
Geen dochters	70	69
1 andere persoon	2	1
2 of meer anderen	0	0
Geen andere personen	98	99
Aantal (=100%)	2087	44.301

29 | Verdeling naar leeftijd gezinshoofden

Leeftijd gezinshoofden:	Alle ondervraagde gezinnen CUL97	Alle ondervraagden NIPO CAPIBUS 1e helft 1997
	%	%
19 jaar of jonger	0	1
20 t/m 24 jaar	4	5
25 t/m 29 jaar	8	9
30 t/m 34 jaar	11	12
35 t/m 39 jaar	15	13
40 t/m 44 jaar	13	12
45 t/m 49 jaar	12	11
50 t/m 54 jaar	9	8
55 t/m 59 jaar	8	7
60 t/m 64 jaar	6	6
65 t/m 69 jaar	6	6
70 jaar en ouder	8	11
	100	100
Aantal gezinshoofden	3.483	44.301
Gemiddelde leeftijd	45.9	45.7

Alleen in het geval interview(st)ers stuiten op taalproblemen, die een interview onmogelijk maken wordt van een gesprek met de geselecteerde respondent afgezien. Desondanks zijn allochtone respondenten (*niet in Nederland geboren*) goed in de steekproef vertegenwoordigd met 7% van alle gesprekken.

4.4 Begin- en eindtijden mondelinge (CAPI-)vraaggesprek

Aan het begin en eind van het mondelinge (CAPI-)vraaggesprek wordt de start- en eindtijd door de interview(st)ers genoteerd. De gemiddelde (=mediaan) aanvangstijd in 1997 was 15.23 uur en de gemiddelde (=mediaan) eindtijd 16.15. Beide kengetallen geven aan dat er sprake was van een goede spreiding over de dagdelen.

30 | *Begin- en eindtijden mondelinge (CAPI-)gesprekken in 1997*

	Start	Eind
	%	%
Voor 10.00 uur	5	1
10.00 t/m 10.59 uur	9	5
11.00 t/m 11.59 uur	6	9
12.00 t/m 12.59 uur	4	6
13.00 t/m 13.59 uur	11	4
14.00 t/m 14.59 uur	12	11
15.00 t/m 15.59 uur	9	11
16.00 t/m 16.59 uur	7	9
17.00 t/m 17.59 uur	3	7
18.00 t/m 18.59 uur	5	3
19.00 t/m 19.59 uur	15	7
20.00 t/m 20.59 uur	12	14
21.00 t/m 21.59 uur	3	11
22.00 t/m 22.59 uur	0	3
23.00 uur of later	-	0
Geen opgave	0	0
	100	100
Aantal interviews (=100%)	2267	2267
Gemiddelde (=mediaan)	15.23	16.15

De gemiddelde (=mediaan) aanvangs- en eindtijden voor de tweede gesprekken waren resp. 18 uur 11 en 18 uur 46.

De gemiddelde gesprekslengte van het mondelinge (CAPI-)gesprek in 1997 op basis van alle 2267 gesprekken was 58 minuten. De perceptie van de respondenten zelf was iets korter (gemiddeld 54 minuten). Voor het enige of eerste interview (n=2087) was dit 59 minuten en voor de 180 tweede gesprekken gemiddeld 51 minuten. Het verschil tussen eerste en tweede gesprekken kan worden verklaard uit het feit dat bij het enige/ eerste gesprek de benodigde tijd voor het omslagformulier wordt bijgeteld.

4.5 Oordeel mondelinge (CAPI-)gesprek

Aan het eind van het mondelinge (CAPI-)gesprek wordt door de interview(st)er een oordeel gegeven over duur, moeilijkheidsgraad van het interview en eventuele beïnvloeding door derden tijdens het gesprek. In de schriftelijke vragenlijsten hebben respondenten zelf ook een oordeel gegeven over de tijdsduur, zodat een rechtstreekse vergelijking mogelijk is. Met ingang van 1997 werd de lengte van het mondelinge vraaggesprek ingekort tot ca. 1 uur (via pilot vooraf door NIPO gecontroleerd).

Het vraaggesprek wordt in 1997 als niet te lang ervaren: interview(st)ers en respondenten zijn daar zeer eensgezind in.

31 | Oordeel over duur vraaggesprek in 1997

	Oordeel interview(st)ers	Oordeel respondenten
	%	%
Veel te lang	2	
Te lang	15	14
Niet te lang	82	85
Geen opgave	1	1
	100	100
Aantal gesprekken	2267	2179

Er is een duidelijk verband zichtbaar voor de perceptie van de interviewers over de lengte van het interview met de tijdsduur van het interview, zoals in onderstaande tabel wordt getoond:

32 | Oordeel interview(st)ers over duur vraaggesprek in 1997 * tijdsduur gesprekken

Oordeel	duur	van	inter-	views	in	minuten:		
interviewers:								
	< 36	36-45	46-55	56-65	66-75	76-95	96+	Allen
	%	%	%	%	%	%	%	%
Veel te lang	-	1	1	1	1	5	13	2
Te lang	17	10	12	15	19	27	40	15
Niet te lang	82	89	86	83	79	67	46	82
Geen opgave	1	1	1	1	1	2	1	1
	100	100	100	100	100	100	100	100
Aantal interviews	125	543	499	545	302	165	78	2267

Dit verband is ook duidelijk aanwezig bij het oordeel van de respondenten zelf over de lengte van het mondelinge vraaggesprek en bovendien in praktisch gelijke mate als bij de interview(st)ers wordt aangegeven.

33 | Oordeel respondenten over duur vraaggesprek in 1997 * tijdsduur gesprekken

Oordeel respondenten:	duur	van	inter-	views	in	minuten		
	< 36	36-45	46-55	56-65	66-75	76-95	96+	Allen
	%	%	%	%	%	%	%	%
Veel te lang	-	-	-	-	-	-	-	-
Te lang	10	11	10	16	17	24	38	14
Niet te lang	89	88	89	84	82	74	62	85
Geen opgave	2	1	1	1	1	2	-	1
	100	100	100	100	100	100	100	100
Aantal ondervraagden	123	521	485	529	290	155	73	2179

Bij slechts een kwart van de gesprekken beoordeelden interview(st)ers het mondelinge gesprek als erg/nogal moeilijk.

34 | Oordeel interview(st)ers over moeilijkheidsgraad

Moeilijkheidsgraad:	CUL97
	%
Erg moeilijk	3
Nogal moeilijk	21
Moeilijk noch makkelijk	44
Nogal makkelijk	25
Erg makkelijk	7
Geen opgave	1
	100
Aantal gesprekken	2267

In dit oordeel van de interview(st)ers is ook een verband zichtbaar met de tijdsduur van het gesprek: het oordeel erg moeilijk/nogal moeilijk is significant hoger bij gesprekken die langer dan 1 uur en een kwartier duurden.

35 | Oordeel interview(st)ers over moeilijkheidsgraad * tijdsduur gesprekken in 1997

Oordeel	duur	van	inter-	views	in	minuten		
moeilijkheidsgraad:	< 36	36-45	46-55	56-65	66-75	76-95	96+	Allen
	%	%	%	%	%	%	%	%
Erg moeilijk	2	2	2	3	6	5	12	3
Nogal moeilijk	18	16	18	23	24	33	32	21
Moeilijk noch								
makkelijk	32	41	43	45	48	48	41	44
Nogal makkelijk	35	30	28	24	19	11	13	25
Erg makkelijk	12	10	8	5	2	2	1	7
Geen opgave	-	1	0	1	1	2	1	1
	100	100	100	100	100	100	100	100
Aantal gesprekken	125	543	499	545	302	165	78	2267

In de onderverdeling naar leeftijd van de ondervraagden wordt duidelijk dat het oordeel "Erg/nogal moeilijk" van interview(st)ers significant vaker voorkomt bij gesprekken met de ouderen (65+).

36 | Oordeel interview(st)ers over moeilijkheidsgraad * leeftijd ondervraagden in 1997

Oordeel over	Leeftijd	van	de	onder-	vraagden	
moeilijkheidsgraad	16 t/m	25 t/m	35 t/m	50 t/m	65 jaar	Allen
	24	34	49	64	en ouder	
	%	%	%	%	%	%
Erg moeilijk	4	2	1	4	5	3
Nogal moeilijk	21	20	19	20	28	21
Moeilijk noch						
makkelijk	42	42	44	44	45	44
Nogal makkelijk	27	28	26	25	18	25
Erg makkelijk	6	7	8	7	4	7
Geen opgave	1	1	1	-	0	1
	100	100	100	100	100	100
Aantal ondervraagden	295	401	772	460	339	2267

In het oordeel van de interview(st)ers over de moeilijkheidsgraad van het mondelinge gesprek is ook een duidelijke relatie waarneembaar met het opleidingsniveau van de respondenten: hoe hoger de opleiding hoe makkelijker het vraaggesprek verliep.

37 | Oordeel interview(st)ers over moeilijkheidsgraad * opleidingsniveau in 1997

	Opleiding	niveau	respon-	dent
	s-			
Oordeel over	LO	MO	HO	Allen
moeilijkheidsgraad				
	%	%	%	%
Erg moeilijk	6	3	1	3
Nogal moeilijk	27	21	17	21
Moeilijk noch makkelijk				
	42	43	45	44
Nogal makkelijk	21	26	28	25
Erg makkelijk	4	7	9	7
Geen opgave	1	0	1	1
	100	100	100	100
Aantal ondervraagden	721	712	821	2267

Hoewel bijna een kwart van alle gesprekken werd gevoerd in aanwezigheid van anderen dan de respondenten (22%), werd in die gevallen een overgrote meerderheid van de respondenten (82%) niet door die bij het vraaggesprek aanwezige anderen beïnvloed. Negen van de tien respondenten hebben het mondelinge interview als zeer/tamelijk interessant ervaren.

38 | In welke mate als interessant ervaren in 1997

	Oordeel
	respondenten
	%
Zeer interessant	21
Tamelijk interessant	67
Niet zo interessant	10
Helemaal niet interessant	1
Geen opgave	1
	100
Aantal respondenten	2179

5 Het schriftelijke vragendeel (selfcompletion)

5.1 Introductie van de schriftelijke vragenlijst

Teneinde een negatieve invloed op de respons van het mondelinge (CAPI-)gesprek te voorkomen, wordt de respondent pas aan het eind ervan met het schriftelijke vragendeel geconfronteerd (*beslist niet eerder!*) die hij/zij achteraf zelf moet invullen. Na een korte uitleg hoe dit invullen dient te worden gedaan wordt bij gebleken bereidheid op het voorblad van deze schriftelijke vragenlijst de volledige naam- en adresgegevens van de betreffende respondent genoteerd (inclusief indicatie voor de eerste c.q. tweede persoon en het bijbehorende interviewnummer).

5.2 Incentive voor invullen schriftelijk deel

Als beloning voor het invullen wordt aan de respondenten ter waarde van f 15,00 een boeken- of platenbon, cadeaubon of VVV-bon naar keuze toegezegd.

Deze werd door het NIPO toegezonden kort na de ontvangst van de betreffende ingevulde schriftelijke vragenlijst. Deze toezending werd met ingang van 1997 in wekelijkse golven vanaf medio oktober tot kort na het einde van het veldwerk uitgevoerd, zodat respondenten niet te lang op de cadeaubon van hun keuze hoefden te wachten. Vóór 1997 werden deze pas verzonden aan het eind van de veldwerkperiode nadat via data-entry de adresbladen waren gecontroleerd.

Ondanks deze versnelde procedure van toezending van de cadeaubonnen blijft het mogelijk dat bepaalde respondenten na verloop van tijd claimen de cadeaubon niet te hebben ontvangen (in de meeste gevallen terecht omdat men inmiddels verhuisd is). In die gevallen dat vastgesteld wordt dat de bon wel degelijk naar juiste persoon en adres werd verzonden, wordt desondanks een tweede maal de gewenste bon opgestuurd. Dit kwam bij het onderzoek in 1997 15 keer voor.

5.3 Ophalen schriftelijke vragenlijst

De schriftelijke vragenlijst wordt sinds 1992 *opgehaald* door de interview(st)er op de datum die vooraf wordt afgesproken. Dit heeft de respons verhoogd en heeft tevens gezorgd voor een betere koppeling tussen mondelinge en schriftelijke vragenlijsten.

5.4 Respons schriftelijke vragenlijst

96% van alle mondelinge (CAPI-)vraaggesprekken werd gecompleteerd met een volledig en goed ingevulde schriftelijke vragenlijst. Tot de non-respons behoren in slechts enkele gevallen ingezonden schriftelijke delen die niet meer koppelbaar waren aan een mondeling (CAPI-)gesprek omdat uit de invulling bleek dat een ander dan de geselecteerde respondent deze had ingevuld en derhalve als non-respons niet in de verwerking werden opgenomen.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de respons op het schriftelijk deel in 1997 per provincie.

39 | Respons schriftelijke vragenlijsten in 1997 per provincie

Respons Schriftelijk	
	%
Groningen	96
Friesland	97
Drente	99
Overijssel	94
Flevoland	98
Gelderland	100
Utrecht	95
Noord-Holland	91
Zuid-Holland	95
Zeeland	99
Noord-Brabant	98
Limburg	98
Totaal Nederland	96

In Overijssel en de Randstad blijft de respons op het schriftelijk deel in 1997 duidelijk achter op de rest van Nederland.

6 Dataprocessing

Alle getrokken subclusters (omslagformulieren) worden in de data-processing opgenomen, dus ook subclusters die zijn gesubstitueerd c.q. extra zijn getrokken (oversampling). Na binnenkomst controle op het NIPO worden goedgekeurde complete sets verzameld zoals eerder in paragraaf 1.3 werden beschreven.

De volledige sets worden via computergestuurde data-entry in een vooraf voorgeschreven bestandsindeling gezet waarna de data door het NIPO worden getransformeerd naar een SPSS exportfile conform de richtlijnen van het Sociaal en Cultureel Planbureau voor de rapportering van alle in het onderzoek betrokken variabelen met bijbehorende (positieve/negatieve) standaardcoderingen.

7 Levering van de resultaten

Op de afgesproken datum: 10 februari 1998 werden de datarecords in SPSS exportfile inclusief file-beschrijvingen aan het SCP geleverd, in juli 1998 gevolgd door dit veldwerkverslag.

Als verantwoording van het veldwerk is in bijlage 3 een tabellendeel opgenomen met frequentieverdelingen van alle in het databestand opgenomen variabelen inclusief vermelding van de variabelenummers zoals door het SCP worden gehanteerd, de exacte teksten van de vraagstellingen en de bijbehorende NIPO vraagnummers, die de positie van elke variabele in 1997 in de mondelinge (M) en schriftelijke (S) vragenlijst aangeven.

De relatieve frequentieverdelingen zijn steeds gebaseerd op het aantal cases die voor een variabele van toepassing waren, zodat in elke rij direct de proportionele vertegenwoordiging kan worden afgelezen.

A2442/2443 Culturele veranderingen in Nederland 1997

Kleur omslagformulier:

1	Groen	64
2	Lila	
		VAR901

Resultaat op adres:

1	Enige interview	66
2	Eén interview	
3	Twee interviews	
0	Geen interview	
		VAR902

Reden geen interview:

1	Geweigerd	68
2	3x niet thuis	
3	Afgekeurd	
0	Adres niet gebruikt/bezocht	
		VAR905

Interview met 1e persoon: 70

1	Gehouden bij eerste bezoek	
2	Gehouden bij tweede bezoek	
3	Gehouden bij derde bezoek	
4	Geweigerd (2e gehouden)	
5	3x niet thuis (2e gehouden)	
		VAR903

Interview met 2e persoon: 72

1	Gehouden bij eerste bezoek	
2	Gehouden bij tweede bezoek	
3	Gehouden bij derde bezoek	
4	Geweigerd (1e gehouden)	
5	3x niet thuis (1e gehouden)	
6	2e niet nodig	VAR904

Mannelijk gezinshoofd:

	74
Leeftijd man	76
	VAR907

Vrouwelijk gezinshoofd:

	78
	VAR908
Leeftijd vrouw	80
	VAR909

1e (oudste) kind:

1e (oudste) kind:	82	
1 Jongen	2 Meisje	VAR910
Leeftijd	84	VAR911

2e kind:

1 Jongen	2 Meisje	VAR912
Leeftijd	88	VAR913

3e kind:

1 Jongen	2 Meisje	VAR914
Leeftijd	92	VAR915

4e kind:

1 Jongen	2 Meisje	VAR916
Leeftijd	96	VAR917

5e kind:

1 Jongen	2 Meisje	VAR918
Leeftijd	100	VAR919

6e kind:

1 Jongen	2 Meisje	VAR920
Leeftijd	104	VAR921

7e kind:

1 Jongen	2 Meisje	VAR922
Leeftijd	108	VAR923

8e kind:

1 Jongen	2 Meisje	VAR924
Leeftijd	112	VAR925

1e (oudste) ander gezinslid:

1 Man/jongen		
2 Vrouw/meisje		VAR926
Leeftijd	116	VAR927

2e ander gezinslid:

1 Man/jongen		
2 Vrouw/meisje		VAR928
Leeftijd	120	VAR929

Interviewnummer:

--	--	--	--

☐ 1e persoon☐ 2e persoon

122

Enq.: Noteer hoe laat het nu is:
(bijvoorbeeld 7 uur 's avonds = 19 00)

Uren: 572 Minuten: 574

--	--	--	--

VAR900N

Ik zou graag eerst enkele gegevens van u willen noteren!
Deze blijven, evenals uw antwoorden op de vragen die ik zal stellen, strikt geheim.

1 Ondervraagde is:

124

- 1 Man / jongen
2 Vrouw / meisje

VAR001

2 Zijn/haar leeftijd is:

Tien- Een-
tallen heden

--	--

126

VAR002

3 Wat is zijn/haar burgerlijke staat (formeel)?

- 1 Gehuwd
2 Gescheiden van tafel en bed
3 Gescheiden van echt
4 Weduwstaat
5 Ongehuwd, nimmer gehuwd geweest

128

VAR003

4 Hoeveel jaar in totaal heeft u onderwijs gevolgd, gerekend vanaf uw 6e jaar?

Tien- Een-
tallen heden

--	--

130

INT 001

5 Welke opleiding heeft u het laatst gevolgd?

132

- 1 Lagere school
- 2 Lagere school plus vakschool, Huishoudschool of avondschoon
- 3 MULO, 3-jarige HBS, MAVO of Handelsschool
- 4 MULO, 3-jarige HBS, MAVO, Handelsschool plus vak- of avondopleiding
- 5 5-jarige HBS, HAVO, VWO, Lyceum, Gymnasium, Kweekschool, Atheneum
- 6 Gymnasium, Kweekschool, Atheneum plus vak- of avondopleiding
- 7 Universiteit, Technische Hogeschool, Notariaat, Accountancy, enz.

VAR006

6 **Enq.: Kaart 1**

134

Wat is uw hoogst behaalde diploma of voltioide opleiding Algemeen Vormend Onderwijs? Noemt u het cijfer maar dat ervoor staat.

- 1 Lager, basis-onderwijs, VGLO of LAVO
- 2 (M)ULO, MAVO, 3 jaar HBS/Gymnasium/Atheneum/HAVO/MMS
- 3 Voltioide: HBS/Gymnasium/Atheneum/HAVO/MMS
- 4 Voltioide: Universiteit/Hogeschool
- 5 Geen van deze

V200

7 **Enq.: Kaart 2**

136

Wat is uw hoogst behaalde diploma of voltioide opleiding in het Beroepsonderwijs? Noemt u het cijfer maar weer dat ervoor staat.

- 1 Hoger beroepsonderwijs
- 2 Middelbaar vak- of beroepsonderwijs
- 3 Lager vak- of beroepsonderwijs
- 4 Geen beroepsopleiding

V201

8 Op welk terrein was uw opleiding overwegend gericht?

138

- 1 Techniek of natuurwetenschap
- 2 Economie, handel of administratie
- 3 Opvoeding of onderwijs
- 4 Medische of sociale zorg
- 5 Maatschappij-wetenschappen, cultuur, kunst of communicatie
- 6 Algemeen
- 7 Overig

VAR1060

9 Doet u op dit moment betaald werk?
(Enq.: Alle betaald werk meerekenen!)

140

- 1 Ja → vraag 10
- 2 Nee → vraag 11

Vo40

- 10 Hoeveel uur per week verricht u betaalde arbeid? Rekent u daarbij de tijd dat u moet reizen niet mee.

Tien-tallen	Eenheden

142

VAR723

- 11 Enq.: Kaart 3

144

Tot welke groep rekent u zichzelf? Noemt u de letter maar die ervoor staat.

(Enq: Slechts één antwoord mogelijk! Indien meer dan één antwoord, dan laten kiezen voor de groep die het meest van toepassing is.)

1	1	A	Doet betaald werk voor meer dan 15 uur per week → vraag 13
5	2	B	Doet eigen huishouden
3	3	C	Werkloos na verlies werkkring
6	4	D	Arbeidsongeschikt, WAO, AAW
8	5	E	Gepensioneerd, in de VUT
4	6	F	Zoekt voor het eerst werk → vraag 18
7	7	G	Scholier, student → vraag 18
9	8	H	Anders → vraag 18

V202

- 12 Heeft u vroeger betaald werk gedaan?

146

- 1 Ja
2 Nee → vraag 18

V041

- 13 Wat is (was) het soort bedrijf of instelling waar u voor werkt(e)?

.....
.....
.....
.....

VAR016

- 14 Wat is (was) daar uw beroep of functie?

ZIE CODERING 01-09
.....
.....

--	--

148

VAR016

- 15 Wat zijn (waren) de voornaamste werkzaamheden die u verricht(te)?

.....
.....
.....
.....
.....

VAR016

- 16 Enq.: Kaart 4

Wat is (was toen) uw dienstverband?

- 1 Tegen loon of salaris niet bij de overheid
2 Bij de overheid
3 Directeur BV of NV
4 Medewerkend in gezins- of familiebedrijf
5 Zelfstandig, voor eigen rekening
6 Op free-lance basis

150

V049

- 17 Hoeveel mensen werk(t)en (er toen) onder uw leiding?

(Enq.: Geen leiding = 00 en 100 of meer = 99)

Tien-tallen	Eenheden

152

INT004

- 18 Hoeveel uur gemiddeld per week verricht u vrijwilligerswerk, dat wil zeggen: onbetaald werk ten behoeve van of georganiseerd door een instelling of vereniging?

(Enq.: Verricht geen vrijwilligerswerk = 00)

Tien-tallen	Eenheden

154

VAR1061

- 19 Hoeveel uur gemiddeld per week biedt u kosteloos hulp aan zieke of gehandicapte familieleden, kennissen of burenen?

(Enq.: Biedt geen kosteloze hulp aan zieken of gehandicapten = 00)

Tien-tallen	Eenheden

156

VAR1062

20 Zal de werkloosheid in ons land de komende 12 maanden toenemen, gelijk blijven of afnemen?

- 1 Toenemen
- 2 Gelijk blijven
- 3 Afnemen
- 3 4 Weet niet

158

VAR952

Enq.: Laat de ondervraagde de nu volgende vragen zelf lezen en het antwoord van zijn/haar keuze omcirkelen of daar waar nodig aankruisen. Leg daarbij uit hoe dat moet.

21 Welke van de hieronder staande zaken is volgens u het *allerbelangrijkste* wat in Nederland moet gebeuren?

(Slechts één antwoord mogelijk!)

160

- 1 Orde handhaven
- 2 De mensen meer inspraak geven in beslissingen van de overheid
- 3 Prijsstijgingen tegengaan
- 4 Vrijheid van meningsuiting garanderen
- 3 5 Weet niet

INT265

22 En welke van de hieronder staande zaken is volgens u het *op één na belangrijkste* wat in Nederland moet gebeuren?

(Slechts één antwoord mogelijk!)

162

- 1 Orde handhaven
- 2 De mensen meer inspraak geven in beslissingen van de overheid
- 3 Prijsstijgingen tegengaan
- 4 Vrijheid van meningsuiting garanderen
- 3 5 Weet niet

INT266

23 Denkt u dat er in de nabije toekomst een economische crisis met grote werkloosheid zal komen of denkt u dat de welvaart voorlopig wel zal aanhouden?

- 1 Voorziet crisis
- 2 Welvaart houdt aan
- 3 3 Weet niet

164

VARo65

24 Vindt u dat de overheid over meer of minder geld moet kunnen beschikken om allerlei openbare voorzieningen mogelijk te maken?

- 1 Veel meer
- 2 Een beetje meer
- 3 Laten zoals nu
- 4 Een beetje minder
- 5 Veel minder
- 3 6 Geen mening

166

VARo96

25 Hieronder volgt een aantal vragen over *maatregelen* die de *overheid* zou kunnen nemen. Wilt u aangeven of u het met deze maatregelen sterk eens bent, het ermee eens bent, het ermee oneens bent of het ermee sterk oneens bent?

De overheid moet:

	Sterk mee eens	Mee eens	Noch mee eens, nog mee oneens	Mee oneens	Sterk mee oneens	Geen mening	
• voldoende voorzieningen in het leven roepen voor al die kinderen die thuis geen geschikte gelegenheid hebben om hun huiswerk te maken	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	-3 6 ☐	168 VAR100
• veel meer studiebeurzen beschikbaar stellen voor kinderen uit minder draagkrachtige milieus	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	170 VAR101
• veel meer geld uitgeven voor het bouwen van goede en goedkope woningen	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	172 VAR103
• het onderwijs tot het 18e jaar geheel gratis laten zijn	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	174 VAR107
• ingrijpende maatregelen nemen om de milieuverontreiniging beter te bestrijden	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	176 VAR109

De overheid moet:		Sterk mee eens	Mee eens	Noch mee eens, nog mee oneens	Mee oneens	Sterk mee oneens	Geen mening	
•	leerplicht tot het 18e jaar invoeren	1	2	3	4	5	-3 6	180
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR121
•	de subsidies aan de kunst uitbreiden	1	2	3	4	5	6	182
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR122
•	meer goedkope crèches bouwen, waar werkende moeders overdag hun kinderen kunnen laten verblijven	1	2	3	4	5	6	184
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR124
•	het mogelijk maken dat werknemers enige tijd betaald verlof krijgen om aanvullend onderwijs te volgen	1	2	3	4	5	6	186
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR555
•	veel meer subsidie geven aan mensen die hoge huren moeten betalen	1	2	3	4	5	6	188
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR556
•	werkgelegenheid scheppen voor elke gehuwde vrouw die buitenshuis wil gaan werken	1	2	3	4	5	6	190
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR557
•	meer subsidie geven voor hen die op latere leeftijd een bepaalde vorm van onderwijs willen gaan volgen	1	2	3	4	5	6	192
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR558
•	er voor zorgen dat er goede en betaalbare huisvesting voor jongeren komt	1	2	3	4	5	6	194
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR559
•	meer mogelijkheden scheppen voor aangepast onderwijs aan kinderen van buitenlandse werknemers.....	1	2	3	4	5	6	196
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR560
•	het mogelijk maken dat ouders van jonge kinderen tijdelijk onbetaald verlof kunnen opnemen ten behoeve van de verzorging van hun kinderen	1	2	3	4	5	6	198
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	VAR603

Let op: Nu gaat de enquêteur weer de vragen oplezen en de antwoorden omcirkelen of daar waar nodig aankruisen. U (ondervraagde) leest niet meer mee.

26 Wat vindt u van de overheidsuitgaven: moeten zij volgens u omhoog, omlaag of blijven zoals ze zijn?

(Enq.: Eventueel toelichten: in het algemeen of over het geheel genomen)

- 1 Omhoog 200
2 Blijven zoals ze zijn
3 Omlaag
-3 4 Geen mening

VAR125

27 (Enq.: Deze vraag niet aan werklozen, studenten of gepensioneerden stellen)

Maakt u zich persoonlijk zorgen omdat u (of uw partner) werkloos kan worden? Enige zorgen, veel zorgen of geen zorgen?

- 1 Veel zorgen 202
2 Enige zorgen
3 Geen zorgen
-3 4 Geen mening

VAR136

28 Verwacht u dat onze inkomens in de komende tijd zullen stijgen, dalen of gelijk blijven?

- 1 Stijgen
2 Gelijk blijven 204
3 Dalen
-3 4 Weet niet

VAR567

29 (Indien stijgen of dalen:) Verwacht u dat de inkomens sterk, enigszins of een klein beetje zullen stijgen/dalen?

- 1 Sterk stijgen/dalen 206
2 Enigszins
3 Een klein beetje
-3 4 Weet niet

VAR568

30 Bent u van mening dat gegeven de huidige economische situatie onze inkomens zouden moeten stijgen, dalen of gelijk blijven?

- 1 Stijgen 208
2 Gelijk blijven
3 Dalen
-3 4 Geen mening

VAR569

31 (Indien stijgen of dalen:)

Bent u van mening dat gegeven de huidige economische situatie onze inkomens sterk, enigszins of een klein beetje zouden moeten stijgen/dalen?

- 1 Sterk stijgen/dalen
2 Enigszins 210
3 Een klein beetje
-3 4 Geen mening

VAR570

32 En wat verwacht u van de sociale uitkeringen in de komende tijd? Zullen die stijgen, dalen of gelijk blijven?

- 1 Stijgen
2 Gelijk blijven 212
3 Dalen
-3 4 Weet niet

VAR571

33 (Indien stijgen of dalen:) Verwacht u dat de sociale uitkeringen sterk, enigszins of een klein beetje zullen stijgen/dalen?

- 1 Sterk stijgen/dalen
2 Enigszins 214
3 Een klein beetje
-3 4 Weet niet

VAR572

34 Bent u van mening dat gegeven de huidige economische situatie de sociale uitkeringen zouden moeten stijgen, dalen of gelijk blijven?

- 1 Stijgen
2 Gelijk blijven 216
3 Dalen
-3 4 Weet niet

VAR573

35 (Indien stijgen of dalen:) Denkt u dat deze sociale uitkeringen gegeven de huidige economische situatie sterk, enigszins of een beetje zouden moeten stijgen/dalen?

- 1 Sterk stijgen/dalen
2 Enigszins 218
3 Een klein beetje
-3 4 Geen mening

VAR574

36 Bent u tevreden of ontevreden over de sociale verzekeringen en sociale voorzieningen in ons land?

- 1 Tevreden 220
2 Ontevreden
-3 3 Geen oordeel

VAR153

37 **Enq.: Lees op:** Nu wat over de sociale wetten.

Ik noem u een paar sociale voorzieningen. Zou u mij voor elk hiervan willen zeggen of deze volgens u op dit moment voldoende of onvoldoende is?

(**Enq.:** Alleen "Te goed" aankruisen als ondervraagde weigert te kiezen tussen voldoende en onvoldoende. "Te goed" niet oplezen.)

	Te goed	Vol- doende	Onvol- doende	Weet niet	
					-3
a De Algemene Ouderdomswet (AOW)	1	2	3	4	222
	☐	☐	☐	☐	VAR154
b De Algemene Bijstandswet	1	2	3	4	224
	☐	☐	☐	☐	VAR155
c De Werkloosheidswet (WW)	1	2	3	4	226
	☐	☐	☐	☐	VAR156
d De Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW)	1	2	3	4	228
	☐	☐	☐	☐	VAR157
e De Arbeidsongeschiktheidswet (de WAO, AAW)	1	2	3	4	230
	☐	☐	☐	☐	VAR157A
f De Ziektewet	1	2	3	4	232
	☐	☐	☐	☐	VAR154A

38 Vindt u dat in ons land de verschillen tussen de inkomens te groot zijn? Of ongeveer juist zijn? Of dat de verschillen tussen de inkomens te klein zijn?

- 1 Te groot **234**
 2 Ongeveer juist
 3 Te klein
-3 4 Geen mening
 VAR164

39 **Enq.: Lees op:** Ik wil graag uw mening nog wat nauwkeuriger weten.

Wenst u dat de verschillen tussen hoge en lage inkomens veel groter worden of een beetje groter of veel kleiner worden of een beetje kleiner? Of wenst u dat ze hetzelfde blijven?

- 1 Veel groter **236**
 2 Een beetje groter
 3 Blijven zoals nu
 4 Een beetje kleiner
 5 Veel kleiner
-3 6 Geen oordeel
 VAR165

40 Er zijn particulieren die veel bezitten en anderen die minder bezitten. Wenst u dat de verschillen tussen dat bezit veel groter worden, of een beetje groter worden, of veel kleiner, of een beetje kleiner of blijven zoals ze zijn?

- 1 Veel groter **238**
 2 Een beetje groter
 3 Blijven zoals nu
 4 Een beetje kleiner
 5 Veel kleiner
-3 6 Geen oordeel
 VAR166

Enq.: Lees op: Nu over uw levens- of maatschappijbeschouwing.

41a Bent u in een bepaald geloof grootgebracht?

41b Welk geloof was dat?

- 1 Nee
 Wel, nl.: **240**
 2 Rooms-Katholiek (RK)
 3 Nederlands Hervormd (NH)
 4 Gereformeerd
 5 Hindoe
 6 Islamitisch
 7 Boeddhist
 8 Ander kerkgenootschap

VAR198

42 Hoe vaak gaat u de laatste tijd (b.v. het afgelopen half jaar) naar de kerk?

- 1 Eens per week of vaker
 2 Eenmaal per 2 weken
 3 Eenmaal per maand **242**
 4 Minder dan eenmaal per maand
 5 Nooit
-3 6 Weet niet
 VAR204

43 Hoe vaak neemt u deel aan activiteiten van de kerk, anders dan het bijwonen van diensten?

- 1 Nooit
 2 Minder dan één keer per jaar
 3 Eén tot twee keer per jaar
 4 Meerdere keren per jaar **244**
 5 Ongeveer één keer per maand
 6 Twee tot drie keer per maand
 7 Bijna iedere week
 8 Iedere week
 9 Meerdere keren per week
-3 10 Weet niet
 INT256

44a Beschouwt u zichzelf als behorend tot een kerkgenootschap?

44b Welk kerkgenootschap is dat?

- 1 Nee
- Wel, nl.:
- 2 Rooms-Katholiek (RK)
- 3 Nederlands Hervormd (NH)
- 4 Gereformeerd
- 5 Hindoe
- 6 Islamitisch
- 7 Boeddhist
- 8 Ander kerkgenootschap, nl.:

VAR201

246

45 Er zijn diverse geloofsrichtingen in onze maatschappij. Voor elk van deze geloofsrichtingen zou ik graag van u willen weten in hoeverre u vindt dat zij vrijgelaten moeten worden in hun doen en laten.

	Volledig vrijlaten	Tamelijk vrijlaten	Een klein beetje vrijlaten	Helemaal niet vrijlaten	Weet niet	
Enq.: Lees één voor één op:	1	2	3	4	-3 5	
a. Katholieken	☐	☐	☐	☐	☐	248 VAR589A
b. Protestanten	☐	☐	☐	☐	☐	250 VAR589B
c. Mohammedanen	☐	☐	☐	☐	☐	252 VAR589C
d. Jehova's	☐	☐	☐	☐	☐	254 VAR589D
e. Humanisten	☐	☐	☐	☐	☐	256 VAR589E
	1	2	3	4	5	
f. Diverse groepen, zoals Unified Family, Children of God, Scientology, Hare Krishna...	☐	☐	☐	☐	☐	258 VAR589F

46 Vindt u het wel of niet bezwaarlijk als in een gezin met schoolgaande kinderen de vrouw naast haar huishouding een werkkring heeft of vindt u dit juist aan te bevelen?

- 1 Aan te bevelen
- 2 Niet bezwaarlijk
- 3 Bezwaarlijk -> vraag 48
- 3 4 Weet niet

260

VAR515

47 En als er nog kleine kinderen in huis zijn, die naar een crèche zouden moeten?

- 1 Aan te bevelen
- 2 Niet bezwaarlijk
- 3 Bezwaarlijk
- 3 4 Weet niet

262

VAR516

48 Mag een kind na de lagere school beslissen over de verdere schoolkeuze?

- 1 Kind mag zelf beslissen
- 2 Kind mag meebeslissen
- 3 Kind mag niet meebeslissen
- 3 4 Weet niet

264

VAR754

49 En mag een kind beslissen of het de opleiding wel of niet afmaakt?

- 1 Kind mag zelf beslissen
- 2 Kind mag meebeslissen
- 3 Kind mag niet meebeslissen
- 3 4 Weet niet

266

VAR760

50 Mogen oudere kinderen zelf uitmaken hoe zij het geld besteden dat ze met een bijbaantje verdienen?

- 1 Ja
- 2 Hangt ervan af
- 3 Neen
- 3 4 Weet niet

268

VAR755

51 Stel dat u een dochter had die op haar 17-de jaar zelfstandig zou willen gaan wonen. Zou u dat goedvinden?

- 1 Wel goed vinden
- 2 Hangt ervan af
- 3 Niet goed vinden
- 3 4 Weet niet

270

VAR761

52 Er zijn ouders die voor kinderen jonger dan 4 jaar gedurende één of meer dagen per week gebruik maken van een voorziening voor kinderopvang.

- 1 Aan te bevelen
2 Niet bezwaarlijk
3 Bezwaarlijk
-3 4 Weet niet
- 272
- VAR768

53 Als man en vrouw niet met elkaar kunnen opschieten, en er zijn kinderen thuis, vindt u echtscheiding dan in alle opzichten ontoelaatbaar, vindt u dit ongewenst, maar in bepaalde gevallen begrijpelijk of vindt u het beter als man en vrouw scheiden?

- 1 Scheiding beter
2 Scheiding ongewenst, maar begrijpelijk
3 Scheiding ontoelaatbaar
-3 4 Weet niet
- 274
- VAR517

54 Een alleenstaande vrouw kiest ervoor een kind te krijgen. Keurt u dat goed of keurt u dat af?

- 1 Keurt goed
2 Kan niet schelen
3 Keurt af
-3 4 Weet niet
- 276
- VAR895

55 Een ongehuwd samenwonend paar kiest ervoor een kind te krijgen zonder dat zij de bedoeling hebben met elkaar te trouwen. Keurt u dat goed of keurt u dat af?

- 1 Keurt goed
2 Kan niet schelen
3 Keurt af
-3 4 Weet niet
- 278
- VAR896

56 **Enq.: Kaart 5**

Op deze kaart staat een bewering. Wilt u mij daarvan zeggen of u het er volkomen mee eens bent, in grote lijnen mee eens, eigenlijk niet mee eens of helemaal niet mee eens bent?

	Volkomen mee eens	In grote lijnen mee eens	Geen mening	Eigenlijk niet mee eens	Helemaal niet mee eens	
Een enkel avontuurtje kan voor een goed huwelijk geen kwaad	1	2	3	4	5	280
	☐	☐	☐	☐	☐	VAR542

57 Vindt u dat men mensen die homoseksueel zijn zoveel mogelijk moet vrijlaten om te leven op hun eigen manier of bent u van mening dat dit zoveel mogelijk moet worden tegengegaan?

- 1 Zoveel mogelijk vrijlaten
2 Zoveel mogelijk tegengaan
-3 3 Geen mening
- 282
- VAR545

58 **Enq.: Lees op:** Nu iets over recht en veiligheid.

Bent u van mening dat de misdadigheid in Nederland de laatste tijd toeneemt, gelijk blijft of afneemt?

- 1 Neemt toe
2 Blijft gelijk
3 Neemt af
-3 4 Weet niet
- 284
- VAR687

59 *(Indien neemt toe of af:)*

Vindt u dat dat in sterke mate, enigszins of een klein beetje het geval is?

- 1 In sterke mate
2 Enigszins
3 Een klein beetje
-3 4 Weet niet
- 286
- VAR688

60 Vindt u dat de misdaad in Nederland een echt probleem aan het worden is, of vindt u dat het er normaal gesproken bij hoort?

- 1 Echt probleem
2 Hoort erbij
-3 3 Weet niet
- 288
- VAR689

61 Worden misdaden in Nederland over het algemeen te zwaar, te licht of juist goed bestraft?

- 1 Te zwaar
2 Juist goed
3 Te licht
-3 4 Geen mening

290

VAR953

Enq.: Laat de ondervraagde de nu volgende vragen zelf lezen en het antwoord van zijn/haar keuze omcirkelen of daar waar nodig aankruisen.

62 Nu volgt weer een aantal uitspraken. Wilt u voor elke uitspraak aangeven in welke mate u het daarmee eens of oneens bent?

	Volkomen mee eens	In grote lijnen mee eens	Noch mee eens, nog mee oneens	Eigenlijk niet mee eens	Helemaal niet mee eens	Geen mening -3	
• Men moet misdadigers niet in de eerste plaats straffen, maar men moet vooral proberen ze te veranderen	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	292 VAR433
• Man en vrouw moeten huishoudelijk werk gelijkkelijk onder elkaar verdelen	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	294 VAR844
• Man en vrouw moeten betaald werk gelijkkelijk onder elkaar verdelen	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	296 VAR846
• De overheid moet een verslaafde aan verdovende middelen verplichten zich daarvoor te laten behandelen	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	298 VAR848
• Onder medisch toezicht moeten verslaafden gratis verdovende middelen worden verstrekt	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	300 VAR849

	Zeer links	Gematigd links	Geen van beide	Gematigd rechts	Zeer rechts	Geen mening -3	
63 Beschouwt u zichzelf als "links" of als "rechts"?	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	302 VAR461

Enq.: Lees op: Nu een aantal vragen over de politiek.

64 Als er nu verkiezingen zouden zijn voor de Tweede Kamer, zou u dan gaan stemmen?

- 1 Ja
2 Misschien
3 Nee → vraag 66
4 Wil niet zeggen → vraag 66

304

VAR274

65 Op welke partij zou u dan waarschijnlijk stemmen?

- 6 1 CDA
1 2 PvdA
3 3 VVD
8 4 D66
25 5 Groen Links
13 6 SGP
14 7 GPV
15 8 RPF
28 9 CD-Centrumdemocraten
29 10 SP-Socialistische Partij
30 11 Unie 55+
31 12 AOV - Algemeen Ouderen Verbond
19 13 Blanco stemmen
20 14 Niet stemgerechtigd
21 15 Andere Partij
18 16 Weet nog niet
-2 17 Wil niet zeggen

306

VAR275

66 Heeft u wel eens een rechtstreekse uitzending van een Tweede Kamer-zitting op de televisie gezien?

- 1 Ja
2 Nee
-3 3 Weet niet

308

VAR038

67 Kijkt u wel eens naar andere TV-programma's die over politiek gaan?

- 1 Ja
2 Nee
-3 3 Weet niet

310

VAR039

68 Leest u wel eens iets over de politiek in ons land, b.v. krantenverslagen? Zo ja, doet u dit regelmatig, af en toe of een enkele keer?

- 1 Regelmatig
2 Af en toe
3 Een enkele keer
4 Niet

312

VAR040

69 Bent u (is uw gezin) geabonneerd op een landelijk dagblad?

- 1 Ja
2 Nee → vraag 71
-3 3 Weet niet → vraag 71

314

VAR041

70 Welke?

(Enq.: Meerdere antwoorden mogelijk!)

- 316 1 Het Algemeen Dagblad
318 2 Nederlands Dagblad
320 3 NRC Handelsblad
322 4 Het Parool
324 5 Reformatorisch Dagblad
326 6 De Telegraaf
328 7 Trouw
330 8 De Volkskrant

VAR042

71 Enq.: Kaart 6

Als er in de krant nieuws staat over uw woonplaats, hoe vaak leest u zelf over dat soort zaken? Kunt u dat aangeven met behulp van deze kaart?

- 1 (Bijna) altijd
2 Vaak
3 Zo nu en dan
4 Zelden of nooit
-3 5 Weet niet

332

VAR043

72 Zou u van uzelf zeggen dat u sterk bent geïnteresseerd in politiek? Bent u gewoon geïnteresseerd, matig geïnteresseerd, weinig of praktisch helemaal niet geïnteresseerd?

- 1 Sterk
2 Gewoon
3 Matig
4 Weinig
5 Niet geïnteresseerd
-3 6 Geen mening

334

VAR491

73 Heeft u ooit op een bijeenkomst gesproken om een bepaald standpunt naar voren te brengen?

1 Ja
2 Nee
- 3 Weet niet

336

VAR493

74 Heeft u ooit naar een krant geschreven om een bepaald standpunt naar voren te brengen?

1 Ja
2 Nee
- 3 Weet niet

338

VAR494

75 Heeft u de laatste jaren wel eens vergaderingen of bijeenkomsten van een politieke partij bezocht?

1 Ja
2 Nee
- 3 Weet niet

340

VAR495

76 Heeft u de laatste jaren wel eens wat gedaan voor een politieke partij?

1 Ja
2 Nee
- 3 Weet niet

342

VAR496

77 Bent u lid (geweest) van een politieke partij?

1 Ja
2 Nee, maar wel geweest
3 Nee, nooit geweest → vraag 79
- 2 4 Wil niet zeggen → vraag 79

344

VAR497

78 Welke partij is (was) dat?

3 1 ARP
4 2 KVP
5 3 CHU
6 4 CDA
1 5 PvdA
2 6 VVD
8 7 D66
9 8 PSP
10 9 CPN
7 10 PPR
17 11 Evangelische Volkspartij
25 12 Groen Links
13 13 SGP
14 14 GPV
15 15 RPF
16 16 Centrum Partij
28 17 CD- Centrumdemocraten
29 18 SP-Socialistische Partij
30 19 Unie 55+
31 20 AOV-Algemeen Ouderen Verbond
21 21 Andere Partij
- 2 22 Wil niet zeggen

346

VAR498

79 Dan zijn hier nog een aantal beweringen die met het stemmen en de politiek te maken hebben. Wij willen graag weten wat u van deze beweringen vindt. Ik zal ze nu één voor één voorlezen, dan zegt u maar spontaan of u het er mee eens bent of oneens.

	Eens	Oneens	Weet niet	
a. Mensen als ik hebben geen enkele invloed op wat de regering doet	1	2	- 3	348
	☐	☐	☐	318
b. Ik denk niet dat kamerleden en ministers veel geven om wat mensen als ik denken	1	2	3	350
	☐	☐	☐	319
c. Kamerleden letten te veel op het belang van enkele machtige groepen, in plaats van op het algemeen belang ..	1	2	3	352
	☐	☐	☐	320

- 80 **Enq.:** Neem nu de witte kaartjes A t/m P uit de envelop; schudt ze goed door elkaar en geef ze aan de ondervraagde.

In de politiek is het niet altijd mogelijk alles te bereiken wat men graag zou willen. Op deze kaartjes staan verschillende dingen die je kunt nastreven. Natuurlijk zijn deze zaken voor ieder van ons op een of andere manier belangrijk. Stel dat u zou moeten kiezen. Welk doel lijkt u dan het meest wenselijk? Welke komt voor u op de tweede plaats? En welke op de derde plaats, enz., net zolang tot u ze allemaal gehad heeft? Maakt u maar een stapeltje van de kaartjes met bovenop het doel dat u het meest wenselijk vindt, enz.

Enq.: Kruis bij elke plaats in het schema hieronder de letter van het doel aan in de volgorde zoals de ondervraagde ze heeft aangegeven!

		1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	14	15	16
A	Orde handhaven.....									A						3	5	4
B	De politieke inspraak van de burgers vergroten.....									B						3	5	6
C	Prijsstijgingen tegengaan.....									C						3	5	8
D	De vrijheid van meningsuiting beschermen.....									D						3	6	0
E	Een hoge mate van economische groei handhaven.....									E						3	6	2
F	Zorgen voor een sterk leger in Nederland.....									F						3	6	4
G	De mensen meer inspraak geven bij beslissingen op het werk en in hun woonplaats.....									G						3	6	6
H	Proberen onze steden en ons platteland te verfraaien.....									H						3	6	8
I	Een stabiele economie handhaven.....	1	2	3	4	5	6	7	8	I	9	10	11	12	13	14	15	16
J	De strijd tegen de misdaad.....									J						3	7	0
K	Streven naar een vriendelijker en minder onpersoonlijke samenleving....									K						3	7	4
L	Streven naar een samenleving waarin ideeën belangrijker zijn dan geld.....									L						3	7	6
M	Er voor zorgen dat de werkloosheid sterk vermindert.....									M						3	7	8
N	Bestijden van de milieuverontreiniging.....									N						3	8	0
O	Het op peil houden van de sociale zekerheid.....									O						3	8	2
P	Zorgen voor een goede opvang van (allochtone) immigranten.....									P						3	8	4
		1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	14	15	16

81 Hebben de beslissingen die de regering in Den Haag neemt doorgaans veel, weinig of helemaal geen invloed op uw dagelijks leven?

1 Veel 386
2 Weinig
3 Helemaal geen
-3 4 Weet niet

VAR711

82 En vindt u dat er bij die beslissingen doorgaans voldoende of onvoldoende rekening wordt gehouden met de wensen van de bevolking?

1 Voldoende 388
2 Onvoldoende
-3 3 Weet niet

VAR712

83 Hebben de beslissingen die het gemeentebestuur neemt doorgaans veel, weinig of helemaal geen invloed op uw dagelijks leven?

1 Veel 390
2 Weinig
3 Helemaal geen
-3 4 Weet niet

VAR713

84 En vindt u dat er bij die beslissingen doorgaans voldoende of onvoldoende rekening wordt gehouden met de wensen van de bevolking?

1 Voldoende 392
2 Onvoldoende
-3 3 Weet niet

VAR714

85 Als u de regering in Den Haag en het gemeentebestuur vergelijkt, vindt u dan dat de regering in Den Haag meer te zeggen moet krijgen of het gemeentebestuur, of wenst u dat de bestaande situatie blijft zoals ze is?

1 Regering in Den Haag meer 394
2 Gemeentebestuur meer
3 Blijft zoals ze is
-3 4 Weet niet

VAR715

86 Ik lees u nu twee uitspraken over de gemeente voor. Wilt u steeds bij elke uitspraak zeggen of dat volgens u zo is of niet zo is?

a Gemeenteraadsleden bekommeren zich niet veel om de mening van mensen zoals ik.

1 Is zo 396
2 Is niet zo
-3 3 Weet niet

VAR377

b Mensen zoals ik hebben geen enkele invloed op de gemeentepolitiek.

1 Is zo 398
2 Is niet zo
-3 3 Weet niet

VAR378

87 Hoe waarschijnlijk is het dat u werkelijk iets zou proberen te doen, als u dacht dat de Tweede Kamer bezig was een onrechtvaardige wet aan te nemen? Zou dat zeer waarschijnlijk zijn of enigszins waarschijnlijk, of onwaarschijnlijk?

1 Zeer waarschijnlijk 400
2 Enigszins waarschijnlijk
3 Onwaarschijnlijk
-3 4 Weet niet

VAR408

88 Er zijn verschillende manieren waarop mensen hun verontwaardiging of afkeuring over beslissingen en maatregelen, bijvoorbeeld van de regering, kunnen uiten. Stel dat iemand een wet zo onrechtvaardig vindt dat hij besluit de regering bij zijn werk te hinderen door zitdemonstraties, massabijeenkomsten of protestoptochten. Keurt u dat goed of keurt u dat af?

1 Keurt goed 402
2 Kan niet veel schelen
3 Keurt af
-3 4 Weet niet

VAR409

89 **Enq.: Lees op:** Nu even iets heel anders. Stel dat een bekende van U, bijvoorbeeld een vroegere collega of iemand uit de buurt een jaar lang opgenomen is geweest in een psychiatrische inrichting en nu weer thuis komt:

	Ja 1	Nee 2	Weet niet -3	
• Stel dat U kinderen hebt, zou U dan toestaan dat zo iemand zorg draagt voor Uw kinderen bijvoorbeeld als onderwijzer?	☐	☐	☐	773 404
• Zou U met hem over eigen zorgen en problemen willen praten?	☐	☐	☐	774 406
• Zou U toestaan dat zo iemand op Uw eigen kinderen past, bijvoorbeeld als babysitter?	☐	☐	☐	775 408
• Zou U toestaan dat zo iemand met Uw dochter, of iemand anders die U nastaat, trouwt?	☐	☐	☐	776 410

Enq.: Laat de ondervraagde de nu volgende vragen zelf lezen en het antwoord van zijn/haar keuze omcirkelen of daar waar nodig aankruisen.

- 90 Nu volgt een aantal uitspraken waarvan u steeds kunt aangeven of u het er *sterk mee eens* bent, *mee eens* bent, het *ermee oneens* bent of het er *sterk mee oneens* bent. Alleen als u het beslist noch eens/noch oneens bent met de uitspraak, moet u het middelste vakje aankruisen. Alleen als u beslist geen enkele mening heeft over een uitspraak, kruist u het vakje "Geen mening" aan.

	Sterk mee eens	Mee eens	Noch mee eens, nog mee oneens	Mee oneens	Sterk mee oneens	Geen mening	
• De standsverschillen zouden kleiner moeten zijn dan nu.....	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	-3 6 ☐	412 VAR342
• De vestiging van immigranten in Nederland is niet alleen een probleem, maar betekent ook een verrijking van onze samenleving	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	414 VAR1161
• Mensen met een psychische stoornis kunnen niet in de samenleving gehandhaafd worden, maar moeten worden opgenomen in een psychiatrische inrichting	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	416 VAR777
• Vrouwen moeten vanwege hun achterstand voorrang hebben, bijvoorbeeld bij het krijgen van een baan ..	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	418 VAR594
• Het moet mogelijk zijn dat een vrouw zonder meer abortus kan laten uitvoeren als zij dit wenst	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	420 VAR347
• Een vrouw is geschikter om kleine kinderen op te voeden dan een man	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐	6 ☐	422 VAR357

Let op: Nu gaat de enquêteur weer de vragen oplezen en de antwoorden omcirkelen of daar waar nodig aankruisen. U (ondervraagde) leest niet meer mee.

- 91 Heeft u in de afgelopen 2 jaar meegedaan aan een inspraakprocedure van de overheid of bent u wel eens op een hoorzitting geweest?

1 Ja
2 Nee
-3 Weet niet

424

VAR592

- 92 Heeft u zich in de afgelopen 2 jaar wel eens samen met anderen actief ingespannen voor een kwestie, die landelijk of nationaal van belang is of die betrekking heeft op wereldproblemen als vrede en armoede?

1 Ja
2 Nee
-3 Weet niet

426

VAR599

- 93 Heeft u zich in de afgelopen 2 jaar wel eens samen met anderen actief ingespannen voor een kwestie die van belang is voor uw gemeente, voor een bepaalde groep in de gemeente of voor uw buurt?

1 Ja
2 Nee
-3 Weet niet

428

VAR600

- 94 Slaagt u er wel eens in om vrienden, familie en collega's te overtuigen van iets waaraan u veel belang hecht? Slaagt u daarin meestal, af en toe, zelden of nooit?

1 Meestal
2 Af en toe
3 Zelden
4 Nooit
-3 5 Weet niet

430

VAR1076

- 95 Als u onder vrienden bent, wordt er dan vaak, af en toe of nooit over politieke zaken gesproken?

1 Vaak
2 Af en toe
3 Nooit
-3 4 Weet niet

432

VAR1077

- 96 Heeft u de laatste jaren wel eens vergaderingen of bijeenkomsten van een vakbond bezocht?

1 Ja
2 Nee
-3 Weet niet

434

VAR597

- 97 Bent u lid van een vakbond (incl. beroepsverenigingen)?
- 1 Nee → **vraag 99**
Ja, nl. van/aangesloten bij:
- 2 NVV **436**
3 NKV
4 CNV
5 FNV
6 MHP
7 Unie BLHP
8 Andere
-3 9 Weet niet
-2 10 Wil niet zeggen
- VAR499

- 98 (Indien men lid is:)
- Hoe lang bent u al lid?
- 1 Korter dan 1 jaar
2 1-3 jaar **438**
3 3-5 jaar
4 5-10 jaar
-3 5 Langer dan 10 jaar
-2 6 Weet niet
- VAR500

- 99 Bent u lid van een werkgevers- of middenstandsorganisatie?
- 1 Ja **440**
2 Nee
-3 3 Weet niet
-2 4 Wil niet zeggen
- VAR598

- 100 Wat vindt u van de belastingen: moeten zij volgens u omhoog, omlaag, of blijven zoals ze zijn?
(Enq.: Eventueel toelichten: in het algemeen, over het geheel genomen.)
- 1 Omhoog **442**
2 Blijven zoals ze zijn
3 Omlaag
-3 4 Geen mening
- VAR406

- 101 Nu een vraag over loonbelasting en inkomensbelasting. Vindt u dat de belasting die op uw inkomen betaald moet worden te hoog of te laag is? Of wel redelijk?
- 1 Te hoog
2 Redelijk
3 Te laag **444**
-3 4 Geen oordeel
- VAR407

102 Enq.: Kaart 7

Nu wil ik u nog iets vragen over milieu-verontreiniging of, gemakkelijker gezegd, vervuiling van lucht, water en bodem. Maakt u zich wel eens zorgen over zulke vervuiling? U kunt uw antwoord geven aan de hand van deze kaart.

- 1 Zeer veel **446**
2 Veel
3 Tamelijk
4 Weinig
5 Helemaal niet
- VAR427

- 103 Vindt u dat er op het ogenblik genoeg, te weinig of te veel wordt gedaan tegen die vervuiling?
- 1 Te veel **448**
2 Genoeg
3 Te weinig
- VAR428

- 104 Bent u lid van een groepering die zich vooral ten doel stelt het milieu te sparen of te beschermen?
- 1 Ja **450**
2 Nee
- INT319

- 105 Heeft u in de afgelopen 5 jaar geld gegeven aan een milieugroepering?
- 1 Ja **452**
2 Nee
- INT321

- 106 Stel dat u een lange reis met de trein maakt. U zit met vier willekeurige mensen in een coupé. Het gesprek van de vier anderen komt op het milieu. Hoe waarschijnlijk is het dat u aan het gesprek gaat deelnemen?
- 1 Zeer waarschijnlijk **454**
2 Waarschijnlijk
3 Onwaarschijnlijk
4 Zeer onwaarschijnlijk
-3 5 Weet het nog niet
- VAR1129

- 107 Stel dat één van die anderen zegt dat al die drukte over het milieu overdreven is. Bent u dat dan met hem eens?
- 1 Ja → **vraag 109** **456**
2 Neen
- VAR1130

- 108 Hoe waarschijnlijk is het dat u hem tegenspreekt?
- 1 Zeer waarschijnlijk
2 Waarschijnlijk **458**
3 Onwaarschijnlijk
4 Zeer onwaarschijnlijk
-3 5 Weet het nog niet
- VAR1131

109 In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraak?

Al die drukte rond het milieu vind ik eigenlijk overdreven.

- 1 Helemaal niet mee eens
- 2 Niet mee eens
- 3 Niet mee eens, niet mee oneens
- 4 Mee eens
- 5 Helemaal mee eens

460

VAR1082

110 En in hoeverre bent u bereid een lagere levensstandaard te accepteren om het milieu te sparen?

- 1 Zeer bereidwillig
- 2 Enigszins bereidwillig
- 3 Noch bereidwillig, noch onwillig
- 4 Enigszins onwillig
- 5 Zeer onwillig
- 3 6 Weet niet

462

INT285

111 In hoeverre bent u bereid voor producten veel hogere prijzen te betalen om het milieu te sparen?

- 1 Zeer bereidwillig
- 2 Enigszins bereidwillig
- 3 Noch bereidwillig, noch onwillig
- 4 Enigszins onwillig
- 5 Zeer onwillig
- 3 6 Weet niet

464

INT283

112 In hoeverre bent u bereid om veel hogere belastingen te betalen om het milieu te sparen?

- 1 Zeer bereidwillig
- 2 Enigszins bereidwillig
- 3 Noch bereidwillig, noch onwillig
- 4 Enigszins onwillig
- 5 Zeer onwillig
- 3 6 Weet niet

466

INT284

- 113 Ik ga u twee verschillende soorten gezinnen of personen oplezen. Wij zouden graag van u weten wie van de twee volgens u tijdens een periode van woningschaarste een vrijkomende woning moet krijgen.

Enq.: Lees de twee groepen op:

- Gezin van een gastarbeider
- Nederlands gezin

468

- 1 Gezin van een gastarbeider
- 2 Nederlands gezin
- 3 Mag geen verschil maken

-3 4 Weet niet

VAR683B

- 114 Veronderstel dat er twee werknemers zijn, die op één punt verschillen, maar overigens op alle andere punten gelijk zijn. Als één van hen ontslagen moet worden omdat het bedrijf slecht gaat, wie zou dat volgens u dan moeten zijn?

Enq.: Lees de twee groepen op:

- Buitenlander
- Nederlander

470

- 1 Een buitenlander
- 2 Een Nederlander
- 3 Mag geen verschil maken

-3 4 Weet niet

VAR728B

- 115 Veronderstel nu weer eens dat er twee werknemers zijn die op één punt verschillen, maar overigens op alle andere punten gelijk zijn. Als maar één van beiden in aanmerking kan komen voor een promotie, wie zou het dan moeten zijn?

Enq.: Lees de twee groepen op:

- Buitenlander
- Nederlander

472

- 1 Een buitenlander
- 2 Een Nederlander
- 3 Mag geen verschil maken

-3 4 Weet niet

VAR729B

- 116 Wat vindt u over het algemeen van het aantal mensen van een andere nationaliteit dat in ons land woont? Zijn dat er te veel, veel maar niet te veel, of niet veel?

- 1 Te veel
- 2 Veel maar niet te veel
- 3 Niet veel

-3 4 Weet niet

474

VAR1031

- 117 Gesteld dat u mensen van een ander ras als naaste burens zou krijgen, zou u daar dan geen enkel bezwaar tegen hebben, zou u het accepteren maar het minder prettig vinden of zou u zich ertegen verzetten?

- 1 Geen enkel bezwaar
- 2 Hangt ervan af
- 3 Minder prettig
- 4 Ertegen verzetten

-3 5 Weet niet

476

VAR546

118 Enq.: Kaart 8

In welke mate vindt u dat de Nederlandse overheid al dan niet soepel moet zijn in het afgeven van verblijfsvergunningen aan mensen uit andere landen, die om de volgende reden in ons land willen komen wonen en werken? Wilt u uw antwoord geven aan de hand van deze kaart?

- a Iemand die door de politieke situatie in zijn land persoonlijk bedreigd wordt.

- 1 Zeer soepel
- 2 Enigszins soepel
- 3 Niet zo soepel
- 4 Helemaal niet afgeven

-3 5 Weet niet

478

VAR1103

- b Iemand die door de economische situatie in zijn land, in dat land geen of nauwelijks middelen van bestaan heeft. Hoe soepel moet de Nederlandse overheid in dit geval zijn in het afgeven van een verblijfsvergunning?

- 1 Zeer soepel
- 2 Enigszins soepel
- 3 Niet zo soepel
- 4 Helemaal niet afgeven

-3 5 Weet niet

480

VAR1104

- c Een buitenlander die hier legaal verblijft maar zijn echtgenoot of echtgenote naar Nederland wil laten overkomen. Hoe soepel moet de Nederlandse overheid in dit geval zijn in het afgeven van een verblijfsvergunning voor de echtgenoot of echtgenote?

- 1 Zeer soepel
- 2 Enigszins soepel
- 3 Niet zo soepel
- 4 Helemaal niet afgeven

-3 5 Weet niet

482

VAR1105

- d Een zoon van een hier legaal verblijvende buitenlander die zijn toekomstige vrouw naar Nederland wil laten overkomen. Hoe soepel moet de Nederlandse overheid in dit geval zijn in het afgeven van een verblijfsvergunning?

- 1 Zeer soepel
2 Enigszins soepel
3 Niet zo soepel
4 Helemaal niet afgeven
-3 5 Weet niet

484

VAR1106

- 119 Zoals u weet zijn er veel buitenlanders in Nederland. Denkt u dat zij hun eigen zeden en gewoonten zullen behouden of dat zij zich zullen aanpassen aan de Nederlandse samenleving?

- 1 Eigen zeden en gewoonten behouden
2 Aanpassen aan Nederlandse samenleving
-3 3 Weet niet

486

VAR625

- 120 Sommige mensen vinden de meningen, gebruiken en manier van leven van mensen die anders zijn dan zichzelf hinderlijk.

Vindt u persoonlijk in uw dagelijks leven de aanwezigheid van mensen van een andere nationaliteit hinderlijk?

- 1 Hinderlijk
2 Niet hinderlijk
-3 3 Weet niet

488

VAR1032A

- 121 Buitenlanders zijn vaker werkloos dan Nederlanders. De overheid probeert dit te verhelpen door zelf meer buitenlanders in dienst te nemen. Zij krijgen in bepaalde situaties voorrang. In hoeverre bent u het eens of oneens met deze maatregel?

- 1 Zeer mee eens
2 Mee eens
3 Noch mee eens, noch mee oneens
4 Mee oneens
5 Zeer mee oneens
-3 6 Weet niet

490

VAR1033

- 122 Zou u een aantal delen van het regeringsbeleid een rapportcijfer willen geven? Net als bij de rapportcijfers op school is een 6 voldoende.

Enq.: Lees één voor één op:

	Tien-tallen	Een-heden	-3 Geen oordeel (code 11)
a. Het zorgbeleid (b.v. bejaardenhulp, bejaardenoorden en ziekenhuizen)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 492
b. Het cultuurbeleid (b.v. subsidies voor concerten en toneelvoorstellingen) ..	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 494
c. Het beleid op het gebied van vrije tijd (b.v. subsidies voor sportzalen en sportvelden)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 496
d. Het beleid op het gebied van Algemeen Vormend Onderwijs	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 498
e. Het beleid op het gebied van Beroepsonderwijs	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 500
f. De ordehandhaving (politie en rechtspraak)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 502
g. De sociale zekerheid	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 504
h. De werkgelegenheid (het aantal arbeidsplaatsen)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 506
i. Het milieubeleid	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 508
j. Het beleid dat de kosten van levensonderhoud (prijzen, woonlasten) binnen de perken houdt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 510
k. Het beleid voor de leefbaarheid in de steden	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 512
l. Het beleid voor de opvang van buitenlanders	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ 514

- 123 U heeft zojuist een aantal delen van het regeringsbeleid een rapportcijfer gegeven. Zou u nogmaals een oordeel over die soorten regeringsbeleid willen geven en voor elk daarvan willen zeggen of u vindt dat de regering er te veel, juist genoeg of te weinig aan doet?

Enq.: Lees één voor één op:

	Te veel	Juist genoeg	Te weinig	Geen oordeel	
a. Het zorgbeleid (b.v. bejaardenhulp, bejaardenoorden en ziekenhuizen)	☐	☐	☐	☐	516
b. Het cultuurbeleid (b.v. subsidies voor concerten en toneelvoorstellingen)	☐	☐	☐	☐	518
c. Het beleid op het gebied van vrije tijd (b.v. subsidies voor sportzalen en sportvelden)	☐	☐	☐	☐	520
d. Het beleid op het gebied van Algemeen Vormend Onderwijs	☐	☐	☐	☐	522
e. Het beleid op het gebied van Beroepsonderwijs	☐	☐	☐	☐	524
f. De ordehandhaving (politie en rechtspraak)	☐	☐	☐	☐	526
g. De sociale zekerheid	☐	☐	☐	☐	528
h. De werkgelegenheid (het aantal arbeidsplaatsen)	☐	☐	☐	☐	530
i. Het milieubeleid	☐	☐	☐	☐	532
j. Het beleid dat de kosten van levensonderhoud (prijzen, woonlasten) binnen de perken houdt	☐	☐	☐	☐	534
k. Het beleid voor de leefbaarheid in de steden	☐	☐	☐	☐	536
l. Het beleid voor de opvang van buitenlanders	☐	☐	☐	☐	538

124 Enq.: Kaart 9

Wilt u met behulp van deze kaart aangeven hoe tevreden u over het algemeen bent met wat de Nederlandse regering doet?

(Enq.: Eventueel toelichten: in het algemeen of over het geheel genomen)

- 1 Zeer tevreden 540
2 Min of meer tevreden
3 Nogal ontevreden
4 Erg ontevreden

VAR1146

- 125 De Nederlandse overheid functioneert goed. Bent u het met deze uitspraak eens of oneens? Of zeer eens of zeer oneens?

- 1 Zeer eens 542
2 Eens
3 Oneens
4 Zeer oneens
-3 5 Geen mening

VAR1163

- 126 Stel dat een dokter iemand op diens eigen verzoek uit zijn lijden kan helpen door het geven van een spuitje, wat moet hij dan volgens u doen?

- 1 Wel geven
2 Hangt ervan af 544
3 Niet geven
-3 4 Weet niet

VAR544

127 Enq.: Kaart 10

En wat is het bruto inkomen van het huishouden waartoe u behoort, dus het totaal van alle inkomens die in uw huishouden verdiend worden voordat belasting, premies, e.d. eraf gaan? Noemt u het cijfer maar dat ervoor staat.

(Indien geen antwoord:)

Als u het niet zo precies weet, wilt u het dan zo goed mogelijk schatten?

Tien- Een-
tallen heden

--	--

546

-3 18 Weet niet

-2 19 Wil niet zeggen

VAR462

128 Wie hebben in het huishouden waartoe u behoort een eigen inkomen?

(Enq.: Ondervraagde meetellen!)

a Man/Vader:

548

1 Ja

2 Nee

VAR930A

b Vrouw/Moeder:

1 Ja

2 Nee

550

VAR930B

c Kinderen:

1 Een

2 Twee

3 Drie of meer

4 Geen

552

VAR930C

d Andere personen uit uw huishouden:

1 Een

2 Twee

3 Drie of meer

4 Geen

554

VAR930D

129 Hoe is de samenstelling van het huishouden waar u lid van bent?

- 1 Echtpaar met kinderen
- 2 Echtpaar zonder kinderen
- 3 Ongehuwd samenwonend met kinderen
- 4 Ongehuwd samenwonend zonder kinderen
- 5 Vader met kinderen
- 6 Moeder met kinderen
- 7 Alleenstaande
- 8 Nog anders

556

VAR684

130 Waar, in welk land bent u geboren?

- 1 Nederland

Ergens anders, nl:

- 2 Duitsland
- 3 Indonesië/Nederlands Indië
- 4 Marokko
- 5 Nederlandse Antillen (+ Aruba)
- 6 Suriname
- 7 Turkije
- 8 Nog ander land

558

VAR932

131 Wat is de postcode van dit adres? Als u het niet precies weet, kunt u het dan misschien aan een huisgenoot vragen of het ergens even opzoeken?

Cijfers:

--	--	--	--

Letters:

--	--

POSTCO1/2

132 Enq.: Wat is uw eigen indruk van het vraaggesprek?

Ondervraagde vond de vragen over het algemeen:

- 1 Erg moeilijk
- 2 Nogal moeilijk
- 3 Moeilijk noch makkelijk
- 4 Nogal makkelijk
- 5 Erg makkelijk

560

VAR900K

133 Enq.: Wat vindt u zelf van de duur van het vraaggesprek?

- 1 Veel te lang
- 2 Te lang
- 3 Niet te lang

562

VAR900L

134 Enq.: Waren er tijdens het vraaggesprek overwegend anderen aanwezig die het gesprek volgden?

- 1 Ja
- 2 Nee → vraag 136

564

VAR548

135 Enq.: Maakte(n) deze soms opmerkingen: werd er op enigerlei wijze gereageerd, met andere woorden: had u de indruk dat de ondervraagde werd beïnvloed?

- 1 Ja
- 2 Nee
- 3 Weet niet

566

VAR550

136 Enq.: Noteer de datum:
(bijvoorbeeld 3 december = 03 12)

Dag: 568

--	--

Maand: 570

--	--

VAR900B/C

137 Enq.: Noteer hoe laat het nu is:
(bijvoorbeeld 7 uur 's avonds = 19 00)

Uren: 576

--	--

Minuten: 578

--	--

VAR900M

138 Enq.: Noteer de totale duur van het vraaggesprek:

Uren: 580

--

Minuten: 582

--	--

VAR900A

Interviewnummer:

--	--	--	--

☐ 1e persoon

☐ 2e persoon

Enq.: Noteer nu naam en adres van de ondervraagde:

Achternaam ondervraagde:

Voornaam (/voorletters):M/V..... jaar (leeftijd)

Straat:Nr:

Postcode:Woonplaats:

Telefoonnummer:

Ik verklaar dit vraaggesprek nauwkeurig volgens de instructies van het NIPO te hebben verricht op:

Datum:

Naam enquêteur/enquêtrice:

Enquêteursnummer:

Handtekening enq.:

Enq.: Lees op:

Namens het Sociaal en Cultureel Planbureau en het NIPO wil ik u graag bedanken voor het beantwoorden van alle gestelde vragen. U heeft hiermee bijgedragen tot een in de loop van 1998 te verschijnen rapport, waarin uw antwoorden, tezamen met die van duizenden andere Nederlanders zijn verwerkt (uw persoonlijke antwoorden blijven daarbij strikt geheim). Met behulp van deze resultaten zal het mogelijk zijn om vast te stellen wat er zoal onder de Nederlanders leeft en in hoeverre bepaalde opvattingen in de afgelopen jaren zijn veranderd. Naar dit rapport wordt dan ook door diverse ministeries met belangstelling uitgekeken; het is mede een basis voor het in de toekomst te voeren beleid. Aan u werd door het beantwoorden van de vragen een vorm van inspraak geboden.

Om het rapport compleet te maken is nog enige nadere informatie van u gewenst. Wij hopen ten zeerste dat u hieraan zult willen meewerken. Het is niet de bedoeling dat ik u deze vragen nu ga stellen, dat zijn er voor dit moment genoeg geweest, maar ik laat een vragenlijst bij u achter met het verzoek deze in de komende week voor ons in te vullen: ik zal de ingevulde vragenlijst op een afgesproken tijdstip weer ophalen. Voor uw medewerking ontvangt u van ons een cadeaubon ter waarde van f 15,- die u zo spoedig mogelijk na afronding van het onderzoek door het NIPO zal worden toegestuurd.

Enq.: Overhandig nu:

1	De door de ondervraagde zelf in te vullen vragenlijst (vul de voorkant in!)
2	Een NIPO-pen

Enq.: Kruis aan:

☐

Vragenlijst achterlaten: ondervraagde zal meewerken

584

☐

Ondervraagde wil absoluut niet meewerken

VAR900D

Enq.: Geef de ingevulde vragenlijst ophalen!

Onderzoek: Culturele veranderingen in Nederland 1997

Schriftelijk deel A - 2444

Interviewnummer:

--	--	--	--

☐ 1e persoon

☐ 2e persoon

NIPO *het marktonderzoekinstituut*

Datum van afgifte:

Vragenlijst wordt opgehaald: 1997 om uur

De naam en het adres van degene die deze vragenlijst gaat invullen is:

Achternaam:

Voornaam (voorletters): M.V. jaar (leeftijd)

Straat: Nr:

Postcode: Woonplaats:

Telefoonnummer:

Mevrouw/Mijnheer,

Hartelijk dank dat u deze vragenlijst voor ons wilt gaan invullen. Het is de bedoeling dat u de vragen zelf, zonder hulp van anderen, beantwoordt. Het spreekt vanzelf dat het NIPO garant staat voor de geheimhouding van de door u gegeven antwoorden. Voor uw medewerking ontvangt u van ons een cadeaubon ter waarde van f 15,- die u zo spoedig mogelijk na afronding van het onderzoek zal worden toegestuurd. Wilt u uw keuze hieronder aangeven?

Hoogachtend,

NIPO, het marktonderzoekinstituut

P.S. Wilt u nooit in de vragenlijst zelf schrijven. Al uw opmerkingen kunt u op de achterkant van dit blad noteren (ook over het mondelinge vraaggesprek!). Voor eventuele informatie kunt u bellen met **Gabri Vollers** (tel. 020-5225 781).

Voor mijn medewerking ontvang ik een
cadeaubon van f 15,-

Ik maak mijn keuze bekend door één van de
hokjes hiernaast aan te kruisen:

☐ Boekenbon

☐ Platenbon

☐ Kado-bon

☐ V.V.V.-bon

604

VAR 9000

Onderzoek: Culturele veranderingen in Nederland 1997

Schriftelijk deel A - 2444

1 Wel ingevuld
-7 Niet ingevuld

606
INT000

Interviewnummer:

--	--	--	--

☐ 1e persoon

☐ 2e persoon

1 | Ondervraagde is:

1 ☐ Man/jongen

2 ☐ Vrouw/meisje

2 | Zijn/haar leeftijd is:

Tien- Een-
tallen heden

--	--

3 | Stel dat u de wijze waarop u uw tijd besteedt kunt veranderen, aan sommige zaken meer tijd besteden en aan andere minder. Aan welke van de onderstaande zaken zou u meer tijd willen besteden en aan welke minder tijd, en aan welke zou u net zoveel tijd willen besteden als nu?

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

	Veel meer tijd	Iets meer tijd	Net zoveel tijd	Iets minder tijd	Veel minder tijd	Weet niet/ niet van toepassing	
	1	2	3	4	5	-3 6	
a. Betaald werk	☐	☐	☐	☐	☐	INT137	☐ 610
b. Huishoudelijk werk	☐	☐	☐	☐	☐	INT138	☐ 612
c. Uw gezin	☐	☐	☐	☐	☐	INT139	☐ 614
d. Uw vrienden	☐	☐	☐	☐	☐	INT140	☐ 616
e. Vrijtijds-activiteiten	☐	☐	☐	☐	☐	INT141	☐ 618

-
- 4 | Wilt u voor elk van de nu volgende uitspraken aangeven in hoeverre u het daarmee eens of oneens bent, als u denkt aan werk in het algemeen?
-

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

	Sterk mee eens	Mee eens	Noch mee eens, noch mee oneens	Mee oneens	Sterk mee oneens	Weet niet
	1	2	3	4	5	6
a. Een baan is alleen maar een manier om geld te verdienen en niets meer dan dat	☐	☐	☐	☐	☐ INT143	☐ b20
b. Ik zou graag een betaalde baan hebben, zelfs als ik het geld niet nodig had	☐	☐	☐	☐	☐ INT144	☐ b22
c. Werk is iemands meest belangrijke bezigheid	☐	☐	☐	☐	☐ INT145	☐ b24

-
- 5 | Bent u degene in het huishouden die verantwoordelijk is voor de meest voorkomende huishoudelijke taken zoals schoonmaken, koken, wassen en dergelijke?
-

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Ja, ik voornamelijk
- 2 ☐ Ja, maar in even grote mate als iemand anders in dit huishouden
- 3 ☐ Nee, voornamelijk iemand anders

b2b

INT146

6 | Wilt u nu voor elk van de volgende aspecten aangeven hoe belangrijk u deze zelf vindt in een baan?

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

	Ze er belang- rijk	Belang- rijk	Noch belangrijk, noch on- belangrijk	Niet belang- rijk	Helemaal niet belangrijk	Weet niet -3
Hoe belangrijk is:	1	2	3	4	5	6
a. Een baan waarin je niet gauw werkloos wordt	☐	☐	☐	☐	☐ INT152	☐ 628
b. Een hoog inkomen	☐	☐	☐	☐	☐ INT153	☐ 630
c. Goede mogelijkheden om vooruit te komen	☐	☐	☐	☐	☐ INT154	☐ 632
d. Een interessante baan	☐	☐	☐	☐	☐ INT156	☐ 634
e. Een baan waarin je zelfstandig kunt werken	☐	☐	☐	☐	☐ INT157	☐ 636
f. Een baan waarin je andere mensen kunt helpen	☐	☐	☐	☐	☐ INT158	☐ 638
g. Een baan die nuttig is voor de samenleving	☐	☐	☐	☐	☐ INT159	☐ 640
h. Een baan met flexibele werktijden	☐	☐	☐	☐	☐ INT160	☐ 642

7 | Denkt u eens aan twee werknemers die hetzelfde soort werk doen. Wilt u voor elk van de onderstaande zaken aangeven hoe belangrijk elk zou moeten zijn volgens u bij de beslissing over wat zij moeten verdienen?

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

	Essen- tieel	Erg belang- rijk	Tamelijk belang- rijk	Niet zo belang- rijk	Helemaal niet belangrijk	Weet niet -3
	1	2	3	4	5	6
a. Hoe goed de werknemer zijn werk doet	☐	☐	☐	☐	☐ INT461	☐ 644
b. De verantwoordelijkheid van de werknemer voor een gezin	☐	☐	☐	☐	☐ INT462	☐ 646
c. De opleiding en diploma's van de werknemer	☐	☐	☐	☐	☐ INT463	☐ 648
d. Hoe lang de werknemer al bij het bedrijf werkt	☐	☐	☐	☐	☐ INT464	☐ 650

8 | Nieuwe technologieën worden meer en meer geïntroduceerd in Nederland: computers, robots en dergelijke. Denkt u dat deze nieuwe technologieën in de komende paar jaar:

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Het aantal banen aanzienlijk zal doen toenemen
2 ☐ Het aantal banen enigszins zal doen toenemen
3 ☐ Geen verschil zal uitmaken voor het aantal banen
4 ☐ Het aantal banen enigszins zal doen afnemen
5 ☐ Het aantal banen aanzienlijk zal doen afnemen
-3 6 ☐ Weet niet

652

INT465

9 | Denkt u dat de introductie van nieuwe technologieën in Nederland in de komende paar jaar het werk:

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Veel interessanter zal maken
2 ☐ Een beetje interessanter zal maken
3 ☐ Noch meer, noch minder interessant zal maken
4 ☐ Een beetje oninteressanter zal maken
5 ☐ Veel oninteressanter zal maken
-3 6 ☐ Weet niet

654

INT466

10 | Stel dat u werkt en kunt kiezen uit verschillende soorten werk. Welk van de volgende mogelijkheden zou u dan zelf kiezen.

(Per mogelijkheid slechts één antwoord)

a. Ik zou kiezen voor:

- 1 ☐ Werken in loondienst
2 ☐ Werken als zelfstandige
-3 3 ☐ Weet niet

656

INT164

b. Ik zou kiezen voor:

- 1 ☐ Werken in een klein bedrijf
2 ☐ Werken in een groot bedrijf
-3 3 ☐ Weet niet

658

INT165

c. Ik zou kiezen voor:

- 1 ☐ Werken in het bedrijfsleven
2 ☐ Werken bij de overheid
-3 3 ☐ Weet niet

660

INT167

11 | Stel dat u kunt beslissen over uw huidige werksituatie. Waar zou u dan de voorkeur aan geven?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Een volledige baan (30 uur of meer per week)
2 ☐ Een part-time baan (10-29 uur per week)
3 ☐ Een baan voor minder dan 10 uur per week
4 ☐ Helemaal geen betaalde baan
-3 5 ☐ Weet niet

bb2

INT467

12 | Hoe gemakkelijk of moeilijk denkt u dat het voor u zou zijn een acceptabele baan te vinden als u actief zou zoeken?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Erg gemakkelijk
2 ☐ Tamelijk gemakkelijk
3 ☐ Noch gemakkelijk, noch moeilijk
4 ☐ Tamelijk moeilijk
5 ☐ Erg moeilijk
-3 6 ☐ Weet niet

bb4

INT172

13 | Heeft u momenteel betaald werk?

- 1 ☐ Ja ➔ **doorgaan met vraag 14**
2 ☐ Nee ➔ **doorgaan met vraag 29**

bbb

INT468

Wilt u de nu volgende vragen 14 t/m 28 beantwoorden voor uw belangrijkste baan.

14 | Welk van de volgende uitspraken geeft het beste uw gevoelens weer over uw baan?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Ik werk alleen zo hard als strikt nodig is
2 ☐ Ik werk hard, maar niet zo dat het ten koste gaat van mijn privé-leven
3 ☐ Ik maak er een punt van het werk zo goed mogelijk te doen, zelfs als dat soms ten koste gaat van mijn privé-leven
-3 4 ☐ Weet niet

bb8

INT173

- 15 | Denk aan het aantal uren dat u werkt (inclusief regelmatig overwerk) en het geld dat u daarmee verdient. Als u slechts één van deze drie mogelijkheden zou kunnen kiezen, aan welke zou u dan de voorkeur geven?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Meer uren werken en meer geld verdienen
 2 ☐ Hetzelfde aantal uren werken en hetzelfde geld verdienen
 3 ☐ Minder uren werken en minder geld verdienen
 -3 4 ☐ Weet niet

670

INT174

- 16 | Wilt u nu voor elk van de nu volgende aspecten aangeven in hoeverre u het daarmee eens of oneens bent dat dit van toepassing is op uw baan?

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

	Sterk mee eens 1	Mee eens 2	Noch mee eens, noch oneens 3	Mee oneens 4	Sterk mee oneens 5	Weet niet -3 6
a. Ik zal niet gauw werkloos worden in mijn baan	☐	☐	☐	☐	☐ INT178	672
b. Ik heb een hoog inkomen	☐	☐	☐	☐	☐ INT179	674
c. Ik heb goede mogelijkheden om hogerop te komen	☐	☐	☐	☐	☐ INT180	676
d. Ik heb een interessante baan	☐	☐	☐	☐	☐ INT182	678
e. Ik kan in mijn baan zelfstandig werken	☐	☐	☐	☐	☐ INT183	680
f. Ik heb een baan waarin ik andere mensen kan helpen	☐	☐	☐	☐	☐ INT184	682
g. Ik heb een baan die nuttig is voor de samenleving	☐	☐	☐	☐	☐ INT185	684

17 | Nu enkele vragen over uw arbeidsomstandigheden. Wilt u bij elk daarvan aangeven hoe vaak dat op u van toepassing is?

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

	Altijd	Vaak	Soms	Bijna nooit	Nooit	Weet niet -3
	1	2	3	4	5	6
a. Komt u uitgeput thuis van uw werk?	☐	☐	☐	☐	☒ INT187	686
b. Moet u zwaar lichamelijk werk doen?	☐	☐	☐	☐	☒ INT188	688
c. Moet u onder grote spanning werken?	☐	☐	☐	☐	☒ INT189	690
d. Werkt u onder gevaarlijke omstandigheden?	☐	☐	☐	☐	☒ INT191	692

18 | Welk van de volgende uitspraken beschrijft het beste hoe over uw werktijden wordt beslist? (Met werktijden bedoelen we hier de tijden dat u uw werk aanvangt en beëindigt en niet het totaal aantal uren dat u per week of per maand werkt).

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Begin- en eindtijden worden door mijn werkgever bepaald en ik kan ze **niet zelf veranderen** 694
- 2 ☐ Ik kan mijn begin- en eindtijden zelf bepalen, **binnen zekere grenzen**
- 3 ☐ Ik ben **geheel vrij** om te bepalen wanneer ik begin en stop met mijn werk INT469

19 | Welk van de volgende uitspraken beschrijft het beste waar u werkt?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Ik werk gewoonlijk op één plaats buitenshuis (Bijvoorbeeld op kantoor, in fabriek) 696
- 2 ☐ Ik werk gewoonlijk thuis
- 3 ☐ Ik werk gewoonlijk een deel van de week thuis en een deel op één plaats buitenshuis
- 4 ☐ Ik werk gewoonlijk op veel verschillende plaatsen INT470

20 | Welk van de volgende beschrijvingen geeft uw huidige werksituatie weer?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Het is een baan zonder schriftelijke arbeidsovereenkomst
2 ☐ Het is een vaste baan voor minder dan twaalf maanden
3 ☐ Het is een vaste baan voor één jaar of langer
4 ☐ Het is een baan waaraan geen tijdslimiet is gesteld
-3 5 ☐ Weet niet

698

INT471

21 | Van hoeveel van uw vroegere werkervaring en/of vaardigheden kunt u in uw huidige werk gebruik maken?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Bijna niets
2 ☐ Een beetje
3 ☐ Veel
4 ☐ Bijna alles
-3 5 ☐ Weet niet

700

INT472

22 | Denkt u nu aan de vaardigheden die u momenteel gebruikt in uw werk. Hoe belangrijk was volgens u elk van de volgende voor het ontwikkelen van deze vaardigheden?

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

- | | Ze
er
belang-
rijk
1 | Belang-
rijk
2 | Noch
belangrijk,
noch
onbelangrijk
3 | Niet
belang-
rijk
4 | Helemaal
niet
belangrijk
5 | Weet
niet
-3 6 |
|---|----------------------------------|--------------------------|--|------------------------------|-------------------------------------|------------------------------|
| a. School, Hoger Beroeps-
onderwijs of Universiteit | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ INT473 | ☐ 702 |
| b. Training of ervaring
opgedaan in mijn huidige
of een voorgaande baan | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ INT474 | ☐ 704 |

23 | Hoe zou u in het algemeen de relaties op uw werk omschrijven:

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

	Erg goed	Tamelijk goed	Noch goed, noch slecht	Tamelijk slecht	Erg slecht	Weet niet
	1	2	3	4	5	6
a. Tussen bedrijfsleiding en werknemers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b. Tussen collega's onderling	☐	☐	☐	☐	☐	☐

-3

INT196 706

INT197 708

24 | Hoe tevreden bent u in uw baan?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Uitermate tevreden
- 2 ☐ Erg tevreden
- 3 ☐ Tamelijk tevreden
- 4 ☐ Noch tevreden, noch ontevreden
- 5 ☐ Tamelijk ontevreden
- 6 ☐ Erg ontevreden
- 7 ☐ Uitermate ontevreden
- 8 ☐ Weet niet

710

INT198

-3

25 | In welke mate bent u het eens of oneens met elk van de volgende uitspraken?

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

	Sterk mee eens	Mee eens	Noch mee eens, noch mee oneens	Mee oneens	Sterk mee oneens	Weet niet
	1	2	3	4	5	6
a. Ik ben bereid harder te werken dan ik zou moeten om het bedrijf of de instelling waarvoor ik werk te laten slagen	☐	☐	☐	☐	☐ INT475	☐ 712
b. Ik ben er trots op om voor mijn bedrijf of instelling te werken	☐	☐	☐	☐	☐ INT476	☐ 714
c. Als de kans zich zou voordoen, zou ik het huidige soort werk verruilen voor iets anders	☐	☐	☐	☐	☐ INT477	☐ 716
d. Ik zou een andere baan, die nogal wat meer zou betalen, afslaan om bij deze organisatie te blijven	☐	☐	☐	☐	☐ INT478	☐ 718
e. Ik ben trots op het soort werk dat ik doe	☐	☐	☐	☐	☐ INT479	☐ 720

26 | Hoeveel dagen ongeveer bent u afwezig geweest op uw werk in de laatste zes maanden?
(Vakantiedagen niet meetellen!)

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Meer dan 20 dagen 722
- 2 ☐ 11 - 20 dagen
- 3 ☐ 6 - 10 dagen
- 4 ☐ 1 - 5 dagen
- 5 ☐ Geen
- 3 6 ☐ Weet niet INT480

27 | Alles bij elkaar genomen, hoe waarschijnlijk is het dat u probeert een baan te zoeken bij een ander bedrijf of instelling in de komende 12 maanden?

(Slechts één antwoord)

724

- 3
- 1 ☐ Zeer waarschijnlijk
 - 2 ☐ Waarschijnlijk
 - 3 ☐ Onwaarschijnlijk
 - 4 ☐ Zeer onwaarschijnlijk
 - 5 ☐ Weet niet

INT481

28 | In welke mate maakt u zich zorgen over de mogelijkheid om uw baan te verliezen?

(Slechts één antwoord)

726

- 1 ☐ Daar maak ik mij veel zorgen over ☞ **doorgaan met vraag 37**
- 2 ☐ Daar maak ik mij enigermate zorgen over ☞ **doorgaan met vraag 37**
- 3 ☐ Daar maak ik mij een klein beetje zorgen over ☞ **doorgaan met vraag 37**
- 4 ☐ Daar maak ik mij helemaal geen zorgen over ☞ **doorgaan met vraag 37**

INT482

WILT U DE NU VOLGENDE VRAGEN 29 t/m 36 INVULLEN ALS U MOMENTEEL GEEN BETAALD WERK HEBT, DUS BIJ VRAAG 13 HET CIJFER 2 HEBT AANGEKRUIST!

29 | Heeft u ooit een betaalde baan gehad voor 1 jaar of langer?

- 1 ☐ Ja ☞ **doorgaan met vraag 30**
- 2 ☐ Nee ☞ **doorgaan met vraag 32**

728

INT483

30 | Wanneer eindigde uw laatste betaalde baan?

In 19.....

730

INT484

31 | Wat was de belangrijkste reden dat uw baan eindigde?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Ik bereikte de pensioengerechtigde leeftijd
2 ☐ Ik ging in de VUT, op eigen verzoek
3 ☐ Ik ging in de VUT, niet op eigen verzoek
4 ☐ Ik werd (volledig) arbeidsongeschikt
5 ☐ Mijn werkplek werd opgeheven
6 ☐ Ik werd ontslagen
7 ☐ Mijn arbeidsovereenkomst/arbeidscontract liep af
8 ☐ Gezins verantwoordelijkheden
9 ☐ Ik ging trouwen
-3 10 ☐ Weet niet

732

INT485

32 | Zou u graag een betaalde baan willen hebben, nu of in de toekomst?

- 1 ☐ Ja
2 ☐ Nee

734

INT486

33 | Hoe waarschijnlijk denkt u dat het is dat u een baan zal vinden?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Zeer waarschijnlijk
2 ☐ Waarschijnlijk
3 ☐ Onwaarschijnlijk
4 ☐ Zeer onwaarschijnlijk
-3 5 ☐ Weet niet

736

INT487

34 | Zoekt u momenteel naar een baan?

- 1 ☐ Ja
2 ☐ Nee

738

INT488

35 | Als u denkt aan de afgelopen 12 maanden, heeft u dan één of meer van de volgende dingen gedaan om een baan te vinden?

(Kruist u op elke regel één antwoord aan)

	Nee	Ja, één of twee keer	Ja, meer dan twee keer		
	1	2	3		
a. Ingeschreven bij een arbeidsbureau?	☐	☐	☐	740	INT489
b. Ingeschreven bij uitzendbureau?	☐	☐	☐	742	INT490
c. Op personeelsadvertenties gereageerd?	☐	☐	☐	744	INT491
d. Geadverteerd voor een baan in kranten of tijdschriften?	☐	☐	☐	746	INT492
e. Rechtstreeks gesolliciteerd bij werkgevers?	☐	☐	☐	748	INT493
f. Kennissen, vrienden, collega's gevraagd u te helpen een baan te vinden?	☐	☐	☐	750	INT494

36 | Wat is uw belangrijkste bron van inkomsten?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Pensioen (particulier of AOW)
- 2 ☐ Werkloosheids uitkering
- 3 ☐ Echtgeno(o)t(e)/Partner
- 4 ☐ Andere gezinsleden
- 5 ☐ Sociale uitkering/bijstand
- 6 ☐ Af en toe werken
- 7 ☐ Nog anders

752

INT 495

37 | Tenslotte nog een paar vragen over het eerste deel van dit onderzoek, het vraaggesprek dat u met onze enquêteur/enquêtrice heeft gehad. Hoe lang duurde dat vraaggesprek?

(Slechts één antwoord)

754

- 1 ☐ Korter dan 30 minuten
- 2 ☐ 30 tot 45 minuten
- 3 ☐ 45 minuten tot 1 uur
- 4 ☐ 1 uur tot 1 uur 15 minuten
- 5 ☐ 1 uur 15 tot 1 uur 30 minuten
- 6 ☐ 1 uur 30 tot 1 uur 45 minuten
- 7 ☐ 1 uur 45 minuten tot 2 uur
- 8 ☐ 2 uur of langer

VAR900E

38 | Wat vond u van de duur van dat vraaggesprek?

756

- 1 ☐ Te lang
- 2 ☐ Niet te lang

VAR900F

39 | Hoe lang vindt u dat zo'n vraaggesprek zou mogen duren?

(Slechts één antwoord)

758

- 1 ☐ Korter dan 30 minuten
- 2 ☐ 30 tot 45 minuten
- 3 ☐ 45 minuten tot 1 uur
- 4 ☐ 1 uur tot 1 uur 15 minuten
- 5 ☐ 1 uur 15 tot 1 uur 30 minuten
- 6 ☐ 1 uur 30 tot 1 uur 45 minuten
- 7 ☐ 1 uur 45 minuten tot 2 uur
- 8 ☐ 2 uur of langer

VAR900G

40 | Hoe vond u dat vraaggesprek?

(Slechts één antwoord)

- 1 ☐ Zeer interessant
2 ☐ Tamelijk interessant
3 ☐ Niet zo interessant
4 ☐ Helemaal niet interessant

760

VAR 900H

Hartelijk dank voor het invullen van deze vragenlijst! Vergeet u vooral niet te **controleren of uw naam en adres** op de **voorkant** van deze vragenlijst correct en volledig zijn ingevuld!

Hoogachtend,
NIPO, het marktonderzoeksinstituut

P1417

Kaartenboekje

Culturele veranderingen in Nederland 1997 (A - 2442)

Kaart 1

Hoogst behaalde **diploma of voltooide opleiding** Algemeen Vormend Onderwijs:

- 1 Lager, basis-onderwijs, VGLO of LAVO
- 2 (M)ULO, MAVO
3 jaar HBS/Gymnasium/Atheneum/HAVO/MMS
- 3 Voltooid: HBS/Gymnasium/Atheneum/HAVO/MMS
- 4 Voltooid: Universiteit/Hogeschool
- 5 Geen van deze

Kaart 2

Hoogst behaalde **diploma of voltooide opleiding** in het Beroepsonderwijs:

- 1 Hoger beroepsonderwijs: HTS (vóór 1957 MTS), HEAO, Sociale Pedagogische Akademie, Kunstonderwijs, Zeevaartschool, Kweekschool voor onderwijzer, SPD-II, SPD-III, MO-akten, N-akten, Accountancy, Beroepsofficiersopleiding of vergelijkbare opleiding
- 2 Middelbaar vak- of beroepsonderwijs: MTS (vóór 1968 UTS), Middelbare Tuinbouw-, Bosbouw-, Landbouwschool, Middelbare Huishoudschool, Apothekers-assistente, Kleuterleidster, Middelbare Detailhandelsschool, MEAO, Handelsdagschool, Handelsavondschoon (5 jaar), Praktijk Diploma Boekhouder, Verpleegstersopleiding, Sekretaresse Schoeversopleiding, SPD-I, GA-I, GF of vergelijkbare opleiding
- 3 Lager vak- of beroeps-onderwijs: LTS (vóór 1951 Ambachtschool), Lagere Tuinbouw-, Bosbouw-, Landbouwschool, ITO, Leerlingwezen, Leerlingstelsel, Lagere Huishoudschool, LEAO, Handelsavondschoon (3 jaar), Middenstandsdiploma, Lagere Detailhandelsschool of vergelijkbare opleiding
- 4 Geen beroepsonderwijs

Kaart 3

- A** Doet betaald werk voor meer dan 15 uur per week
- B** Doet eigen huishouden
- C** Werkloos na verlies werkkring
- D** Arbeidsongeschikt, WAO, AAW
- E** Gepensioneerd, in de VUT
- F** Zoekt voor het eerst werk
- G** Scholier, student
- H** Anders

Kaart 4

- Tegen loon of salaris niet bij de overheid
- Bij de overheid
- Directeur BV of NV
- Medewerkend in gezins- of familiebedrijf
- Zelfstandig, voor eigen rekening
- Op free-lance basis

Kaart 5

Een enkel avontuurtje kan voor een goed huwelijk geen kwaad

Kaart 6

- (Bijna) altijd
- Vaak
- Zo nu en dan
- Zelden of nooit

Kaart 7

- Zeer veel
- Veel
- Tamelijk
- Weinig
- Helemaal niet

Kaart 8

- Zeer soepel
- Enigszins soepel
- Niet zo soepel
- Helemaal niet afgeven

Kaart 9

- Zeer tevreden
- Min of meer tevreden
- Nogal ontevreden
- Erg ontevreden

Het inkomen bedraagt ongeveer:

	per week		per maand		per jaar
01	minder dan f 175,-	01	minder dan f 750,-	01	minder dan f 9.000,-
02	f 175,- tot f 230,-	02	f 750,- tot f 1.000,-	02	f 9.000,- tot f 12.000,-
03	f 230,- tot f 290,-	03	f 1.000,- tot f 1.250,-	03	f 12.000,- tot f 15.000,-
04	f 290,- tot f 350,-	04	f 1.250,- tot f 1.500,-	04	f 15.000,- tot f 18.000,-
05	f 350,- tot f 400,-	05	f 1.500,- tot f 1.750,-	05	f 18.000,- tot f 21.000,-
06	f 400,- tot f 460,-	06	f 1.750,- tot f 2.000,-	06	f 21.000,- tot f 24.000,-
07	f 460,- tot f 520,-	07	f 2.000,- tot f 2.250,-	07	f 24.000,- tot f 27.000,-
08	f 520,- tot f 580,-	08	f 2.250,- tot f 2.500,-	08	f 27.000,- tot f 30.000,-
09	f 580,- tot f 630,-	09	f 2.500,- tot f 2.750,-	09	f 30.000,- tot f 33.000,-
10	f 630,- tot f 750,-	10	f 2.750,- tot f 3.250,-	10	f 33.000,- tot f 39.000,-
11	f 750,- tot f 870,-	11	f 3.250,- tot f 3.750,-	11	f 39.000,- tot f 45.000,-
12	f 870,- tot f 980,-	12	f 3.750,- tot f 4.250,-	12	f 45.000,- tot f 51.000,-
13	f 980,- tot f 1.210,-	13	f 4.250,- tot f 5.250,-	13	f 51.000,- tot f 63.000,-
14	f 1.210,- tot f 1.440,-	14	f 5.250,- tot f 6.250,-	14	f 63.000,- tot f 75.000,-
15	f 1.440,- tot f 1.900,-	15	f 6.250,- tot f 8.250,-	15	f 75.000,- tot f 99.000,-
16	f 1.900,- tot f 2.370,-	16	f 8.250,- tot f 10.250,-	16	f 99.000,- tot f 123.000,-
17	f 2.370,- of meer	17	f 10.250,- of meer	17	f 123.000,- of meer